STYR PÅ ELEKTRONIK-AFFALDET

Partnerskab for indsamling af elektronikaffald 2014-16

DI DANSK ERHVERV KL GenvindingsIndustrien Association of Danish Recycling Industries

DAGENS PROGRAM

Velkomst

Kort om partnerskabets formål og opgaver

Partnerskabets metode til at løse opgaven

Hvor bliver elektronikaffaldet af?

Præsentation af kortlægningsprojekter og samlet overblik

Spørgsmål til kortlægningsprojekterne

Kaffepause

Panelpræsentation af anebefalinger

Spørgsmål til anbefalinger

Afslutning og afrunding

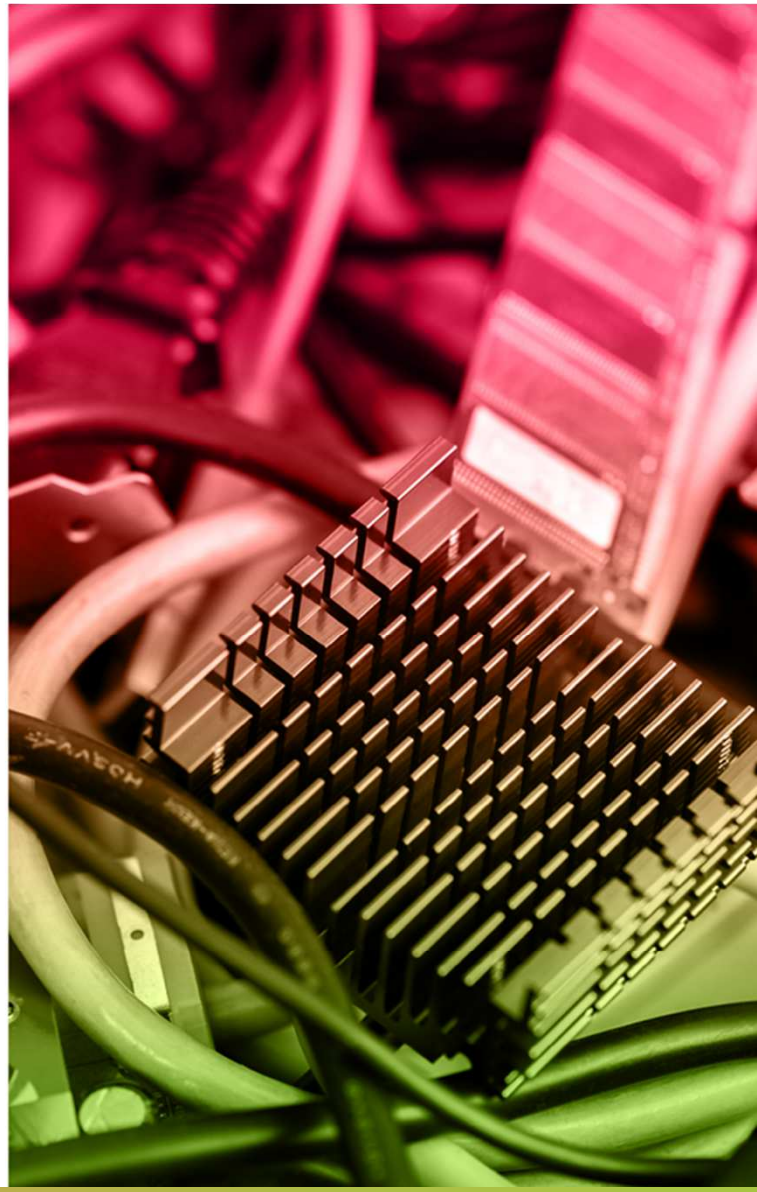

Claus Torp
MILJØSTYRELSEN

VELKOMST
PARTNERSKABETS FORMÅL OG OPGAVER

FORMÅL MED PARTNERSKABET

FRA KOMMISSORIET:

Formålet er i dialog og samarbejde at udvikle den danske indsamling af elektronikaffald, så det sikres at indsamlingen af elektronikaffald understøtter en ressourceeffektiv genanvendelse af affaldet, samt at de væsentligste affaldsstrømme kan følges, jf. nationale og europæiske indsamlingsmålsætninger.

INDSAMLINGSMÅL
(% AF SOLGT MÆNGDE)

	EU-MÅL	Status i DK (2014)	Tons
Indsamling, total (husholdning + erhverv)	45 % i 2016 65 % i 2019	50 %*	71.383

*Kilde: DPA-Systems statistik 2014

PARTNERSKABETS OPGAVER

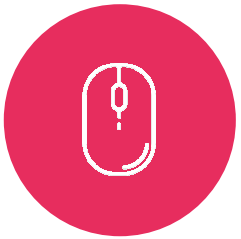

KORT FORTALT

Kortlæg de skyggestrømme, hvor elektronikaffald indsamles
og kom med anbefalinger til, hvordan disse kan komme frem i lyset.

FRA KOMMISSORIET:

1. Identifikation af væsentlige affaldsstrømme, herunder flows af elektronikaffald fra husholdninger via kommuner og flows fra erhvervsvirksomheder til affaldsbehandlere
2. Fastlæggelse af monitoreringsmetoder og målepunkter og kvaliteten af disse, herunder opstilling af eventuelle forslag til andre/nye målepunkter
3. Identifikation af barrierer for at opnå den ønskede indsamling
4. Oplysning og kommunikation om de faktiske flows af elektronikaffald i Danmark, bl.a. ved elektronisk vidensplatform om indsamling
5. Udvikling af initiativer til øget indsamling, herunder skabe relevante incitaments-strukturer, der sikrer korrekt indberetning af indsamlede mængder

PARTNERSKABETS ORGANISERING

Styregruppens medlemmer

Benny Steen Rasmussen
Direktør, Hold Danmark Rent

Jakob Lamm Zeuthen
Miljøpolitisk chef, Dansk Erhverv

Karin Klitgaard
Miljøpolitisk chef, DI

Erling Friis Poulsen
Afdelingschef, KL

Sekretariat

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

DPA system
Dansk Producent Ansvar

DPA system
Dansk Producent Ansvar

Johnny Bøwig, DPA-System
SEKRETARIAT FOR PARTNERSKABET

METODE TIL AT LØSE OPGAVEN

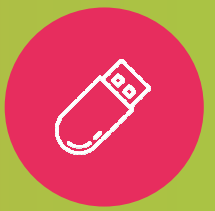

IVÆRKSATTE UNDERSØGELSER

Formål: At finde de WEEE-mængder, som ikke fremgår af de officielle tal.

PROJEKT		KONSULENT
0	Dataoverblik: WEEE-mængder i Affaldsdatasystemet og DPA-System	Lizzi Andersen, COWI
1	Kortlægning af affaldsstrømme for WEEE i kommunerne, detailhandel og genvindingsindustrien	Lizzi Andersen, COWI
2	Kortlægning af eksport af brugt elektronik	Bjørn Bauer, PlanMiljø
3	Kortlægning af kommunernes håndtering af eget WEEE	Hjalte Nordmand Bie, KL
4	Observationer af tyveri af WEEE fra kommunale indsamlingsordninger	Bureau Shadow Detect
5	Kortlægning af forbrugeradfærd og pulterkammereffekt	Kris Østergaard, Dare2

IVÆRKSATTE UNDERSØGELSER

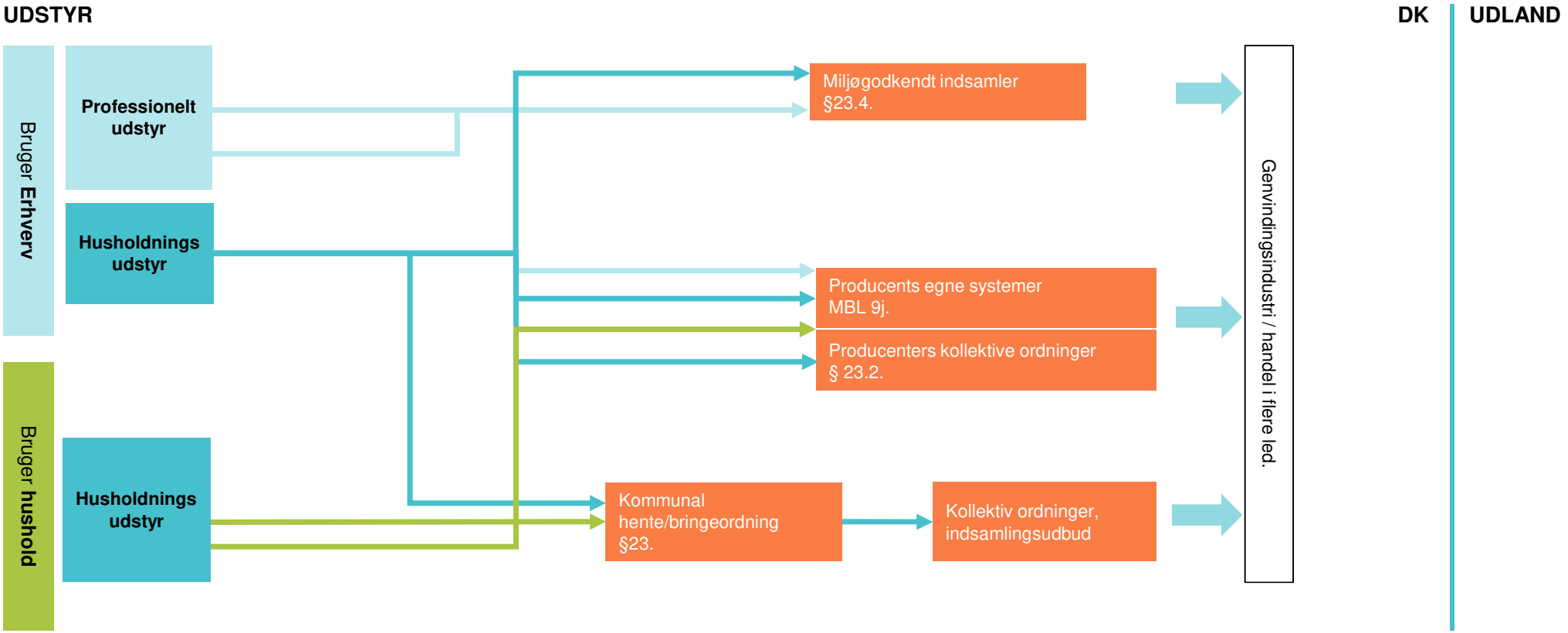

IVÆRKSATTE UNDERSØGELSER

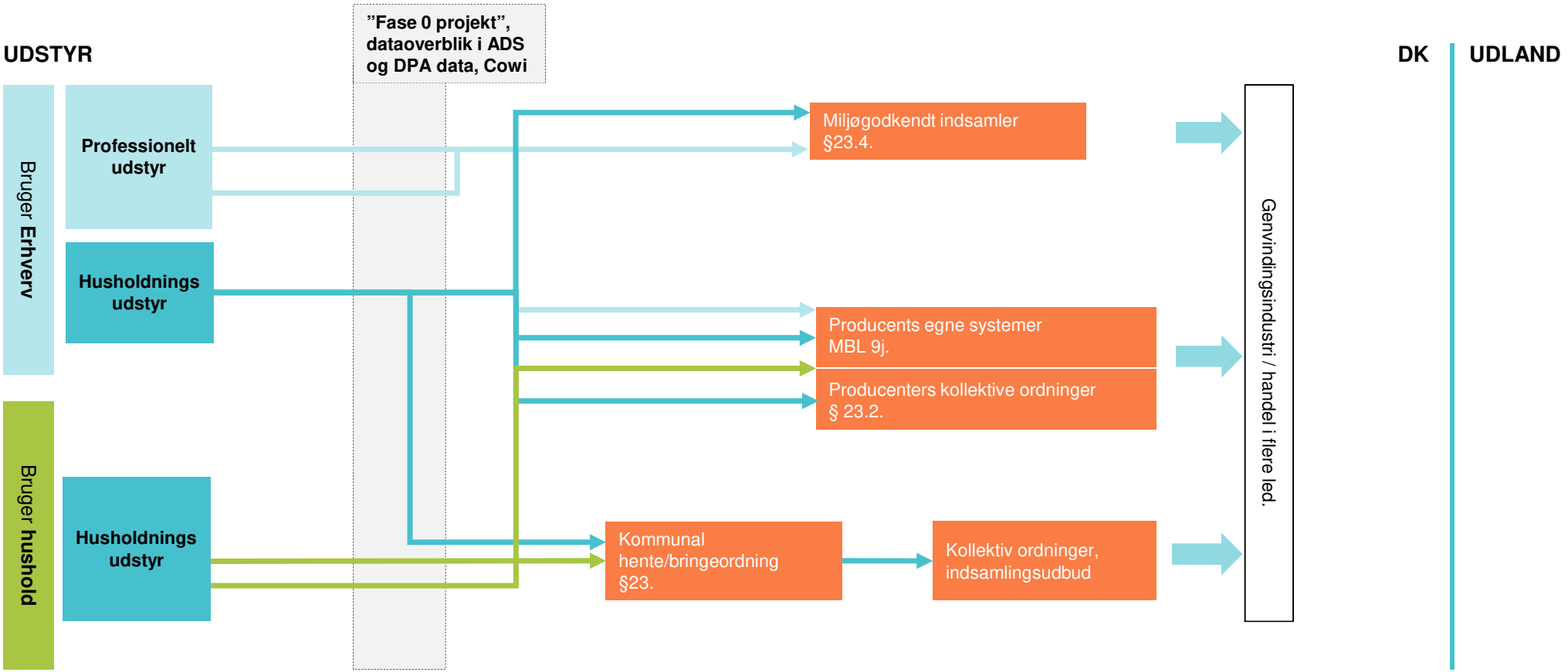

IVÆRKSATTE UNDERSØGELSER

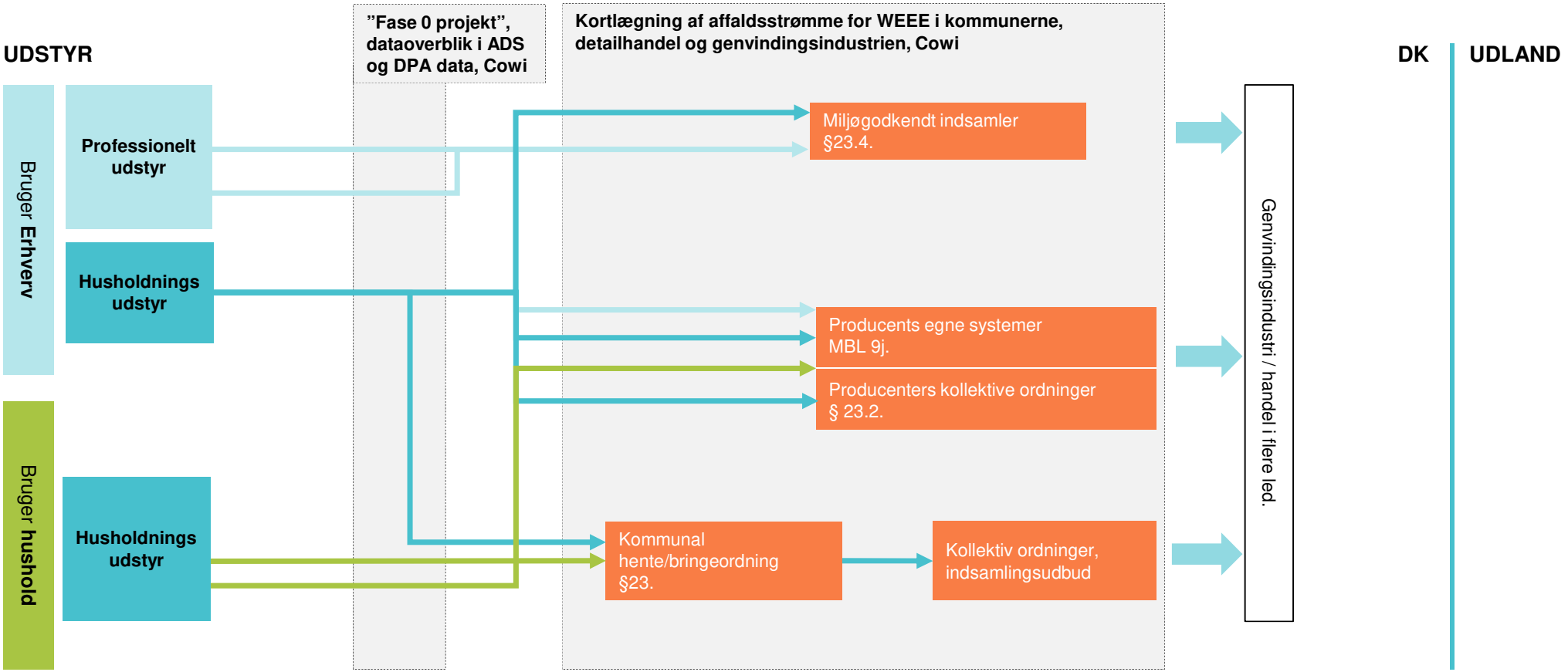

IVÆRKSATTE UNDERSØGELSER

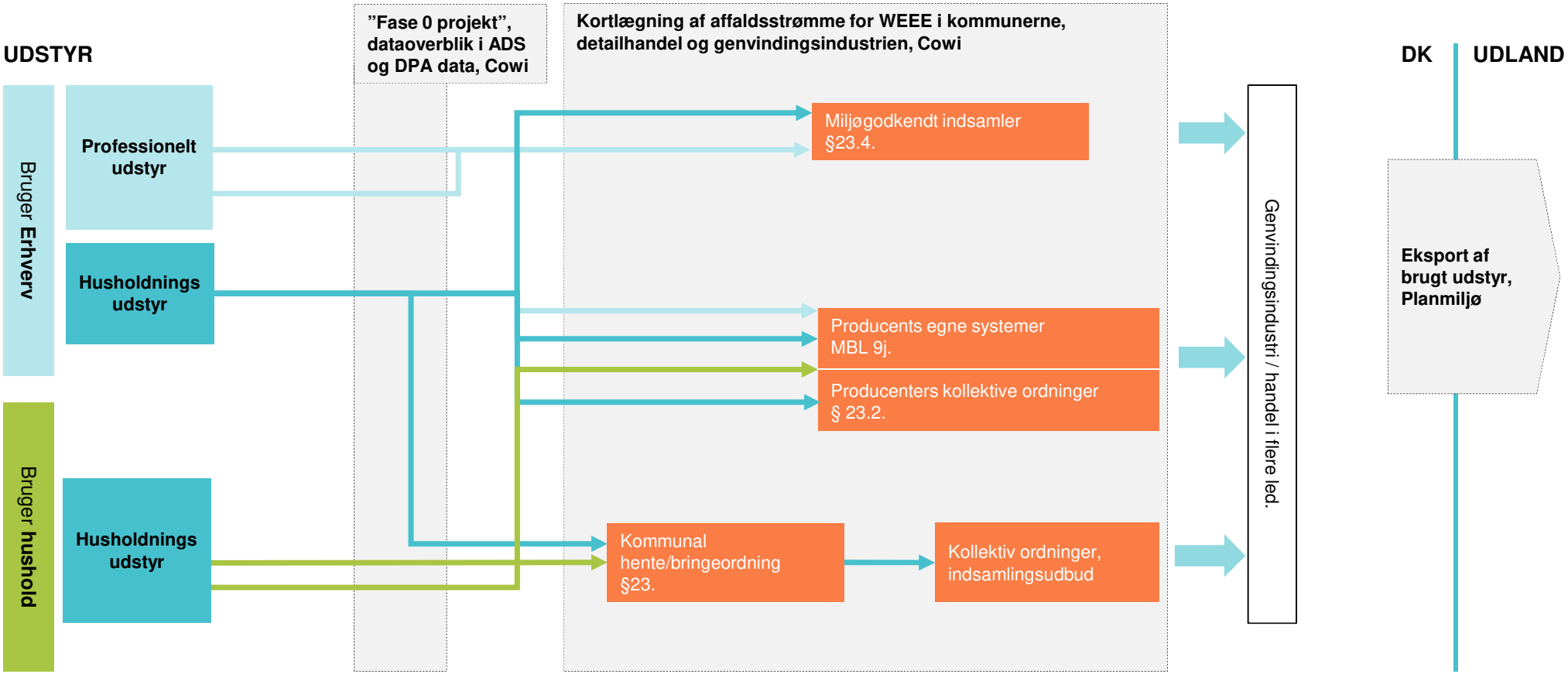

IVÆRKSATTE UNDERSØGELSER

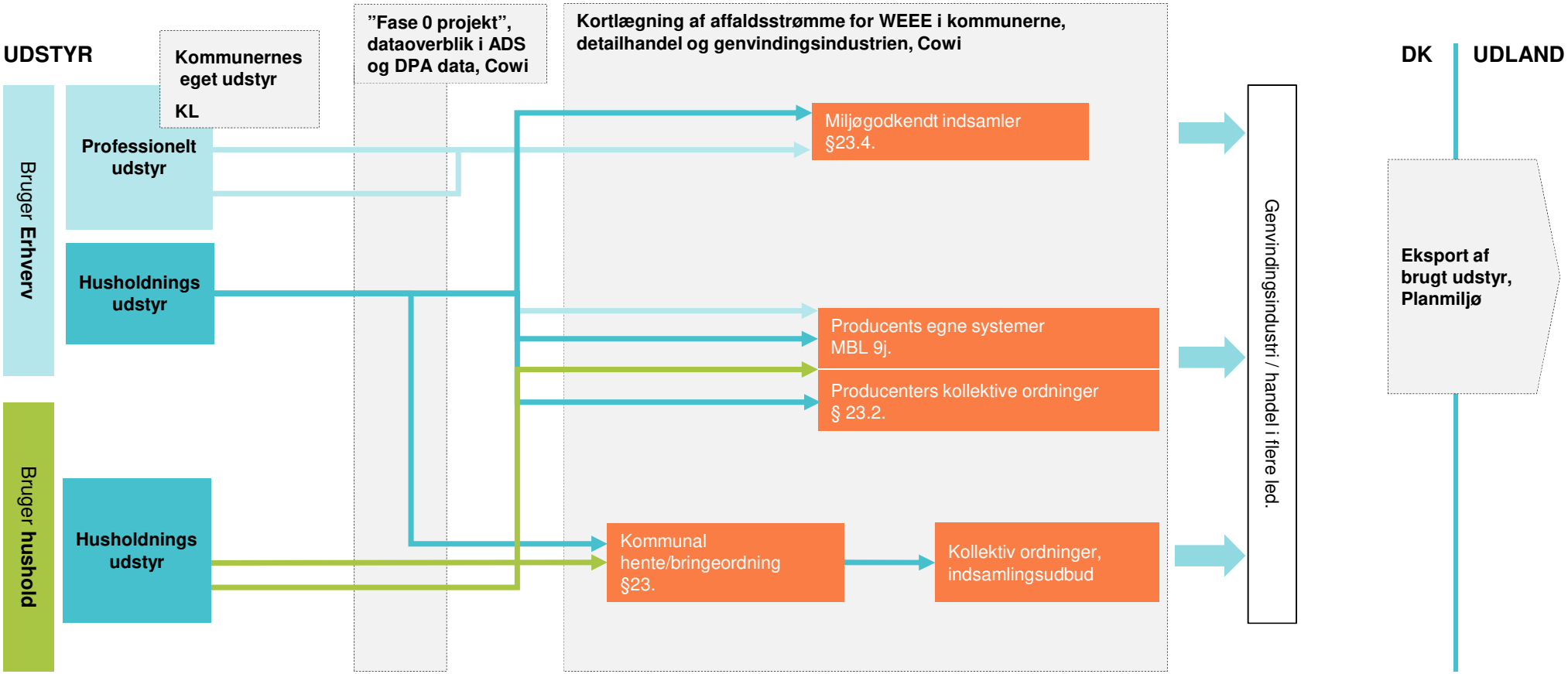

IVÆRKSATTE UNDERSØGELSER

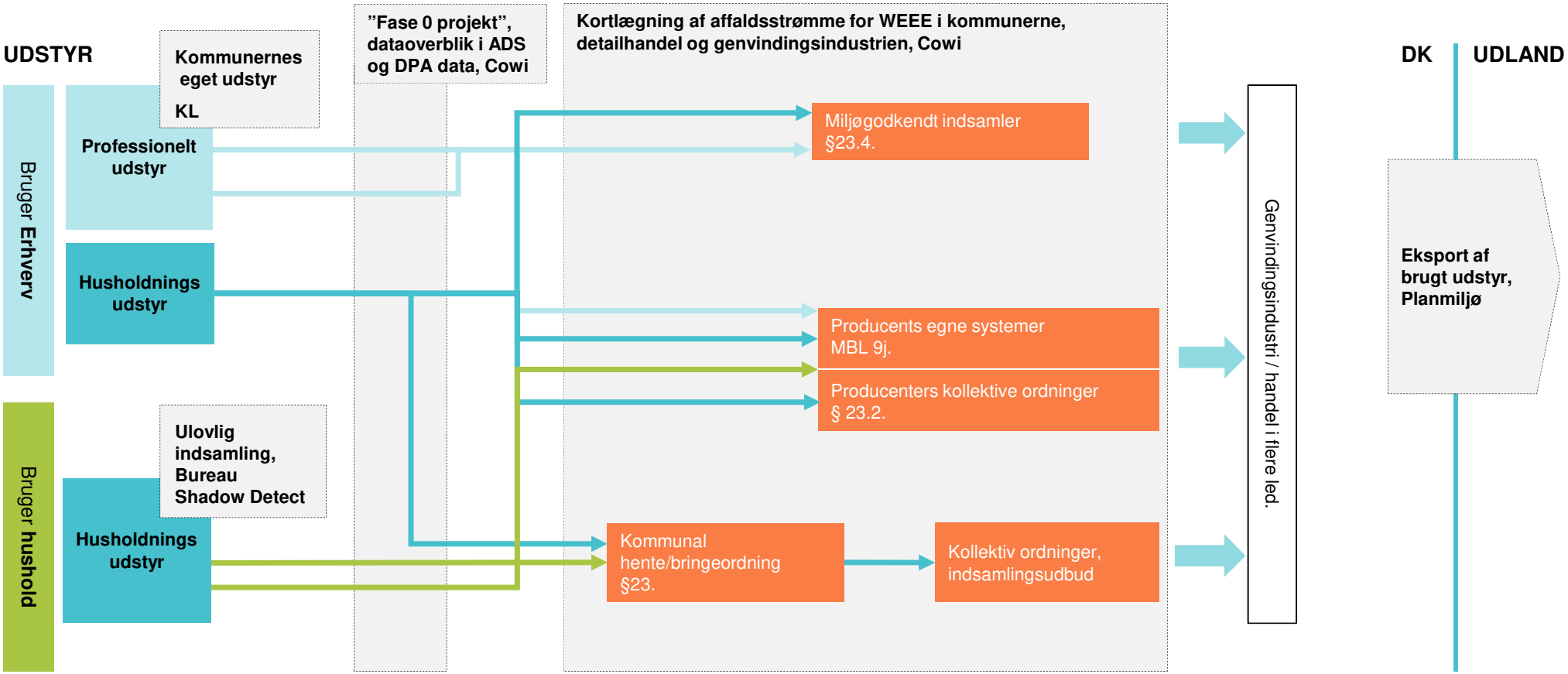

IVÆRKSATTE UNDERSØGELSER

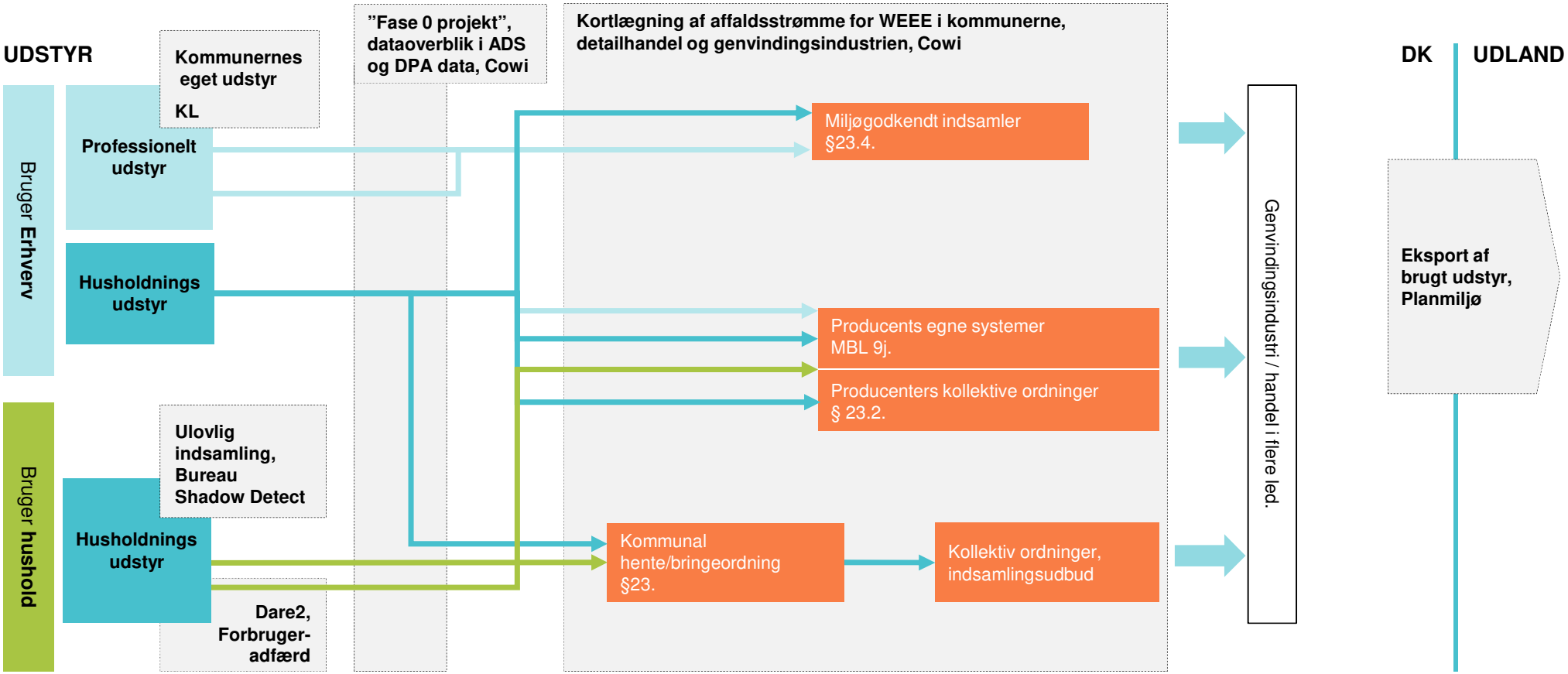

PANELDELTAGERE

Lizzi Andersen, COWI
Kortlægning af affaldsstrømme
i kommunerne, detailhandel
og genvindingsindustrien

Bjørn Bauer, PlanMiljø
Kortlægning af eksport
af brugt elektronik

Kris Østergaard, Dare2
Kortlægning af forbrugeradfærd
og pulterkammereffekt

Hjalte Nordman Bie, KL
Kortlægning af kommunernes
håndtering af eget WEEE

Anne Harborg Larsen på vegne
af Bureau Shadow Detect
Observationer af tyveri af WEEE
fra kommunale indsamlingsordninger

Kortlægning af affaldsstrømme for WEEE

Formål:
Projektet skal kortlægge og kvantificere WEEE affaldsstrømme i DK, især "skyggestrømme"
Kommuner, detailhandel og genvindingsindustrien
Fokus på "husholdnings WEEE", men ikke muligt at holde det adskilt

Lizzi Andersen, COWI

COWI

Kortlægning af WEEE flows

Metode

- Udgangspunkt i eksisterende data (ADS, DPA mv.)
- Over 120 interviews (tlf./fysiske):
  - Kommuner/genbrugspladser/ affaldsselskaber (>30)
  - Detailhandel/grossister (>30)
  - Transportører (<10)
  - Indsamlere/modtageanlæg (>30)
  - Produkthandlere/refurbishment/kollektive pladser/kollektive ordninger/andre (<20)
- Fokus på manglende mængder, både fysisk og datamæssigt

Samlet verdensbillede

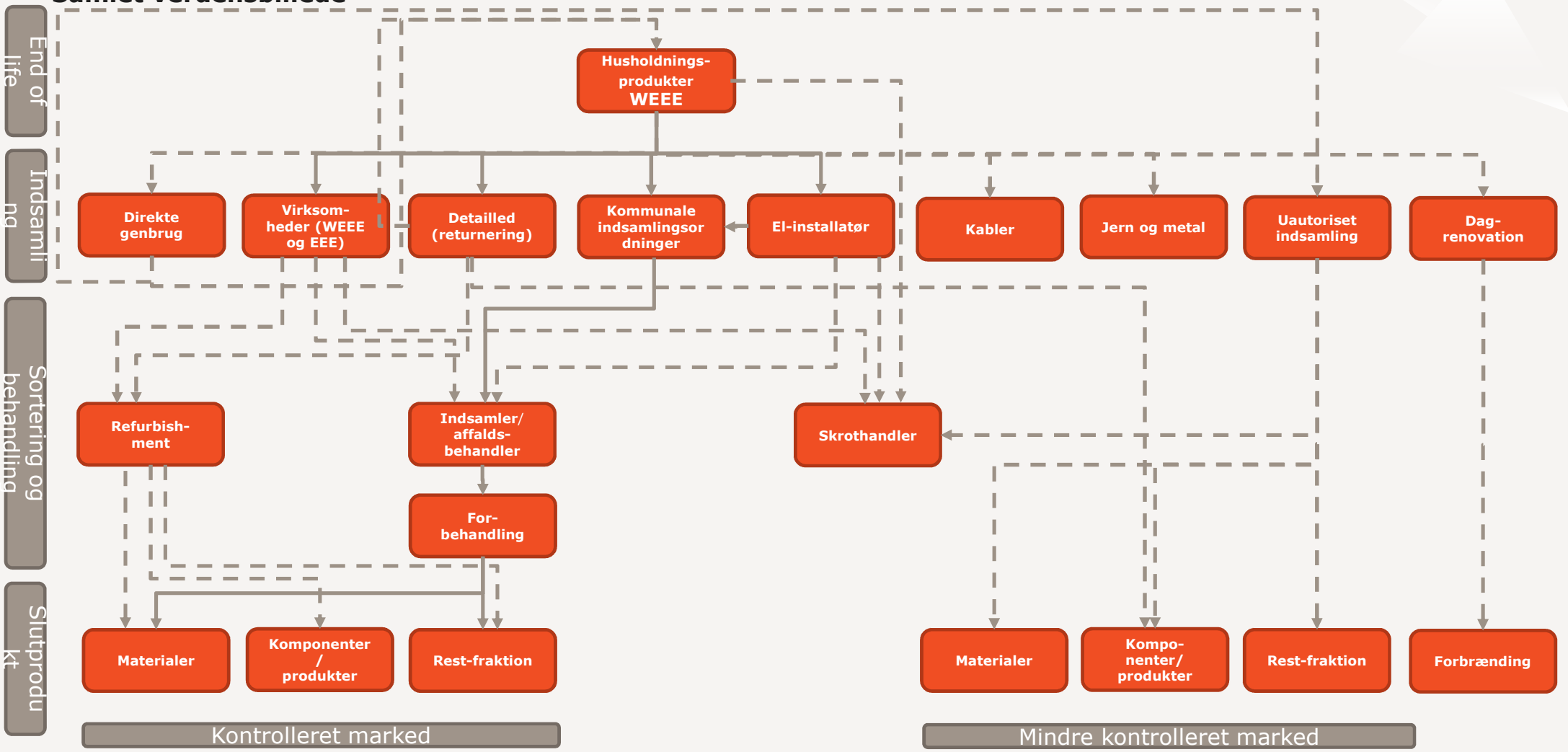

COWI

Hovedpunkter

Fysiske strømme uden om producentansvaret

- Indberetning som erhvervs WEEE eller jern og metal (produkthandlere og affaldsbehandlere): 15.000 t
- Tyveri (eksport, primært som EEE eller ulovligt): 10.000 t
- Fejlsorteringer (jern og metal, kabler, brændbart, dagrenovation): 10.000 t
- Eksport af EEE (refurbishment, returvarer mv.): 3.000 t
- Genbrugsbutikker og andet direkte genbrug

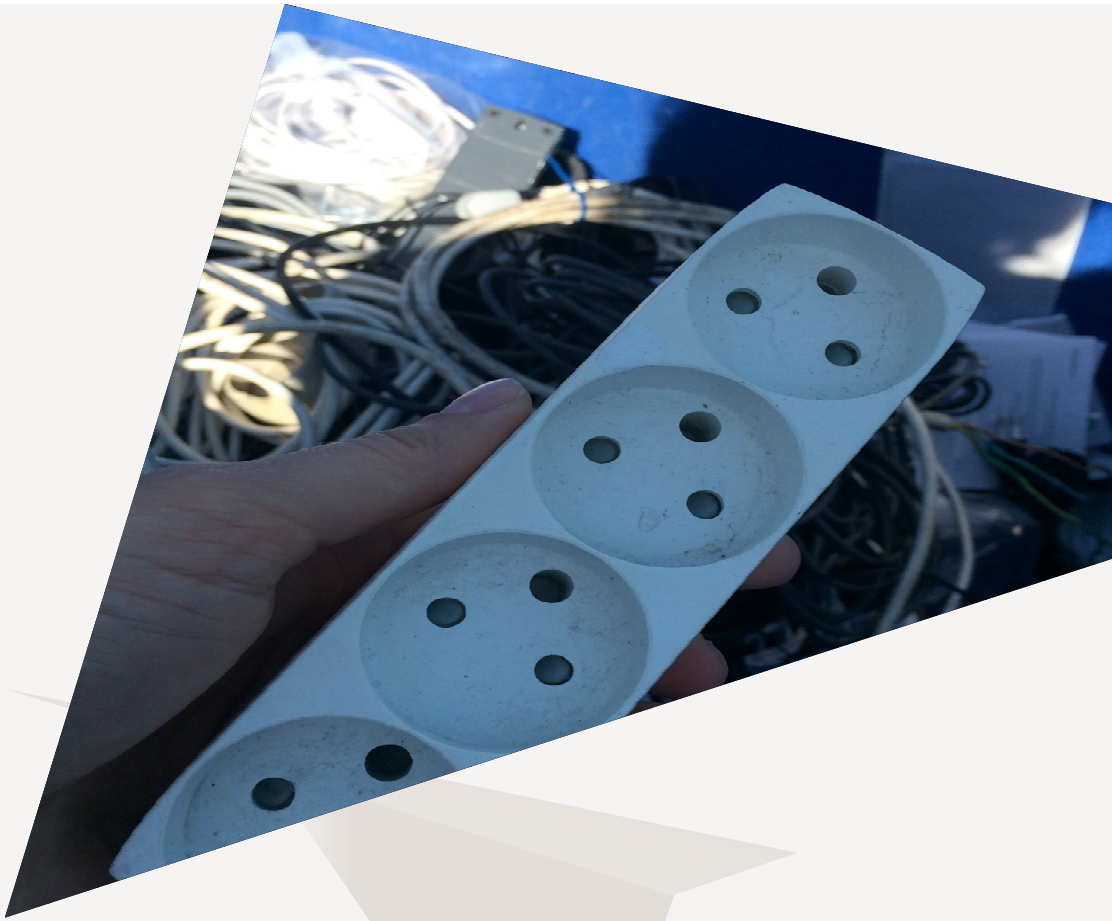

COWI

Hovedpunkter

Organisering

- Dårligt samarbejde imellem kommuner og kollektive ordninger
  - Ansvarsopdeling i indsamlingsled og behandlingsled
  - Finansieret af henholdsvis affaldsgebyr og de kollektive ordninger
  - Dyr fraktion for genbrugspladserne, da store investeringer i tyverisikring
  - Dårligt samarbejde transportører/kommuner
- De kollektive ordningers udbud fokuserer meget på pris, korte kontraktperioder
  - Presset marked for behandlere og transportører
- Utilfredshed med den kommunale myndighed (kapacitet og kompetence)

COWI

Hovedpunkter

Datastrømme

- DPA-System: Kun pligt til indberetning af WEEE indsamlet fra husholdninger
  - Indberetninger som erhvervs WEEE indgår derfor ikke i DPA (burde kunne genfindes i ADS)
- Hverken DPA eller ADS kan følge WEEE mængderne ved:
  - Indberetninger som jern og metal
  - Fejlsorteringer
  - Eksport som brugt EEE
  - Direkte genbrug
- To systemer med forskellige opdelinger giver øget administration og frustration

COWI

Statistisk information om

Eksport af brugt elektronisk udstyr

Bjørn Bauer, Direktør, PlanMiljø
Philip Musaeus, PlanMiljø
Martin Kristian Brauer, Højbjerre-Brauer-Schultz

HØJBJERRE BRAUER SCHULTZ
ECONOMICS AND POLICY

PlanMiljø

Formål

Undersøge mulighederne for via data fra Danmarks Statistik, Dansk Producentansvar og Miljøstyrelsens Affaldsdatasystem at :

- kvantificere mængden af **brugte** elektronikprodukter (UEEE), der **eksporteres lovligt**
- afdække muligheder for fremover at følge strømmen af UEEE via indberetning/registrering.

- Udenrigshandlen: *Ingen skelnen mellem nyt og brugt; prisforskel inden for produktgrupper som sorteringsparameter*
- DPA: *Begrænset data om brugt (og kun vedr. producentansvaret).*
- ADS: *Begrænset data om brugt*

HØJBJERRE BRAUER SCHULTZ
ECONOMICS AND POLICY

PlanMiljø

Opgørelse vha. udenrigshandlen

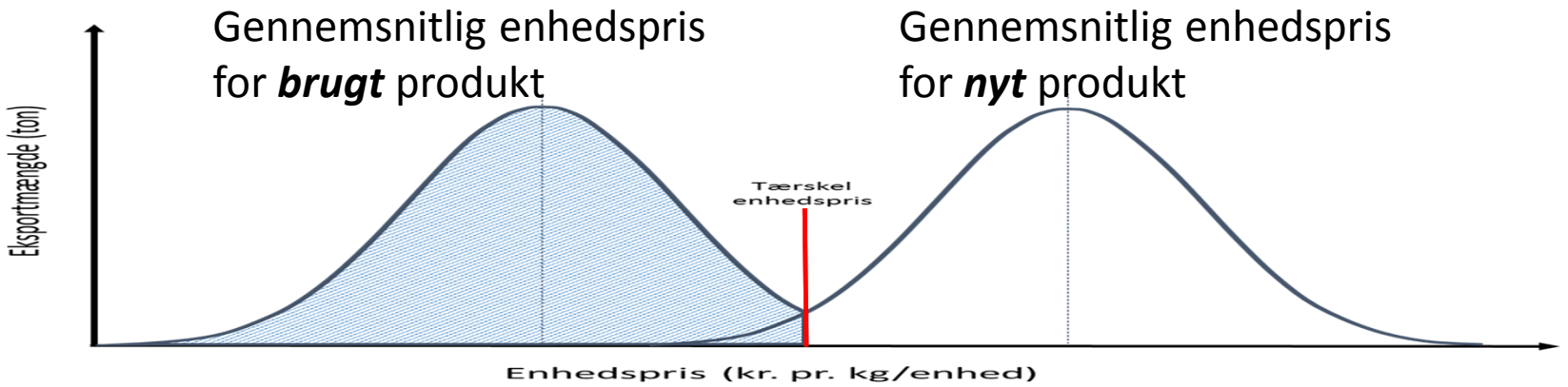

Tærskel: 20 % fraktilen for alle produktgrupper

- *Fordele*: Realiserbart, transparent
- *Ulemper*: 'Mekanisk' fastsat tærskelværdi; ikke højde for billige nye/ dyre brugte produkter;

Betydelig usikkerhed – som kan reduceres ved

- Konkret vurdering af enhedspriser på de væsentlige produktgrupper
- Interviews med eksportører og andre aktører

HØJBJERRE BRAUER SCHULTZ
ECONOMICS AND POLICY

PlanMiljø

Eksport – Analyse udvalgte produkttyper

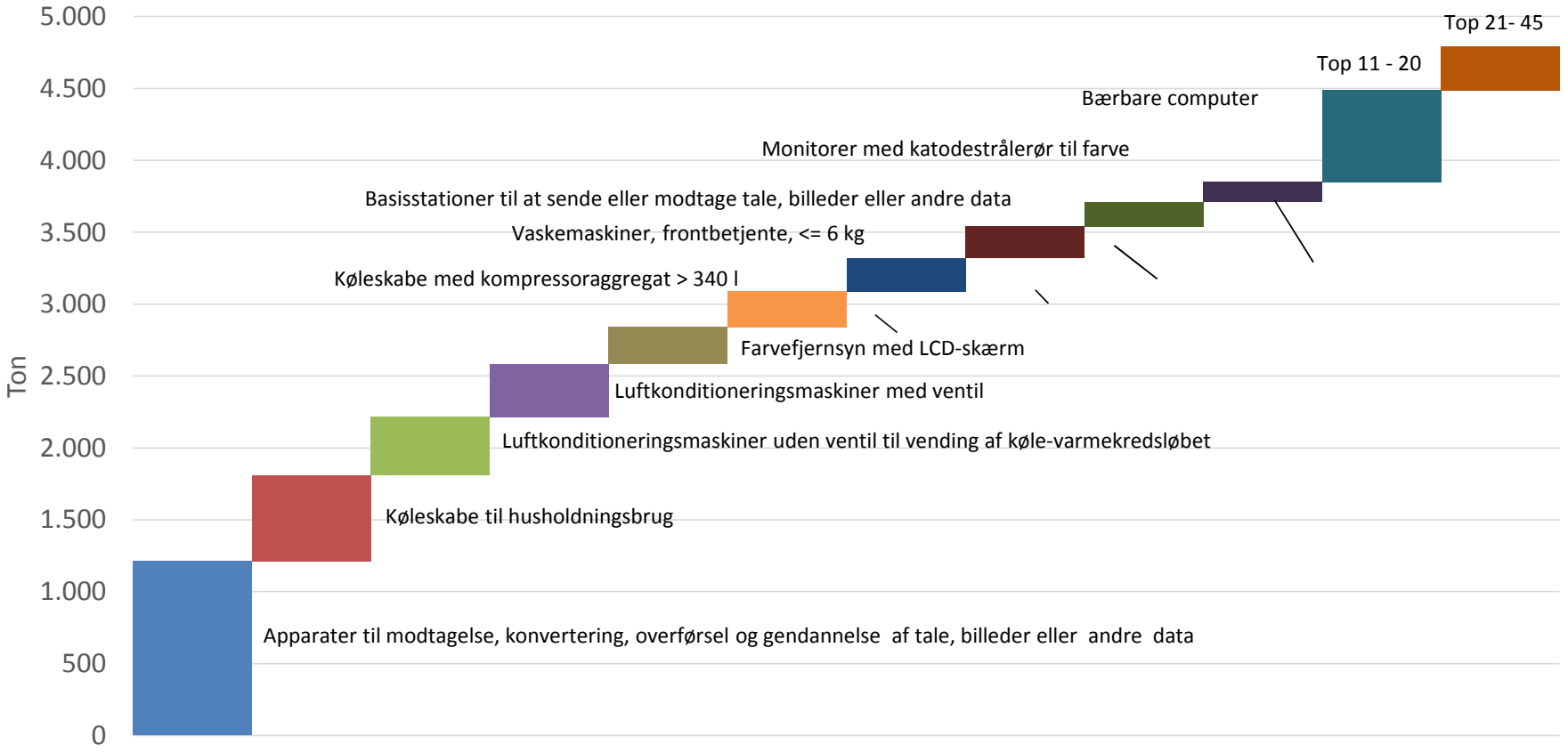

HØJBJERRE BRAUER SCHULTZ
ECONOMICS AND POLICY

PlanMiljø

Eksport – Samlet skøn

UEEE-Kategori	Ton
1. Store husholdningsapparater	1.000 - 2.000
2. Små husholdningsapparater	500 - 1.000
3. IT og teleudstyr	500 - 1.500
4. Forbrugerudstyr og fotovoltaiske paneler	1.000 – 1.500
5. Belysningsudstyr	
6. Elektrisk og elektronisk værktøj	
7. Legetøj og fritids- og sportsudstyr	
8. Medicinsk udstyr	0 – 500
9. Overvågnings- og reguleringsinstrumenter	0 – 500
10. Salgsautomater	
Total	**3.000 – 7.000**

HØJBJERRE BRAUER SCHULTZ
ECONOMICS AND POLICY

PlanMiljø

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Forbrugeradfærd: Kvantitativ og kvalitativ analyse af forbrugernes håndtering af elektronikaffald

Analyser gennemført august til november 2015

Rapport og analyse gennemført af DARE2

Metode

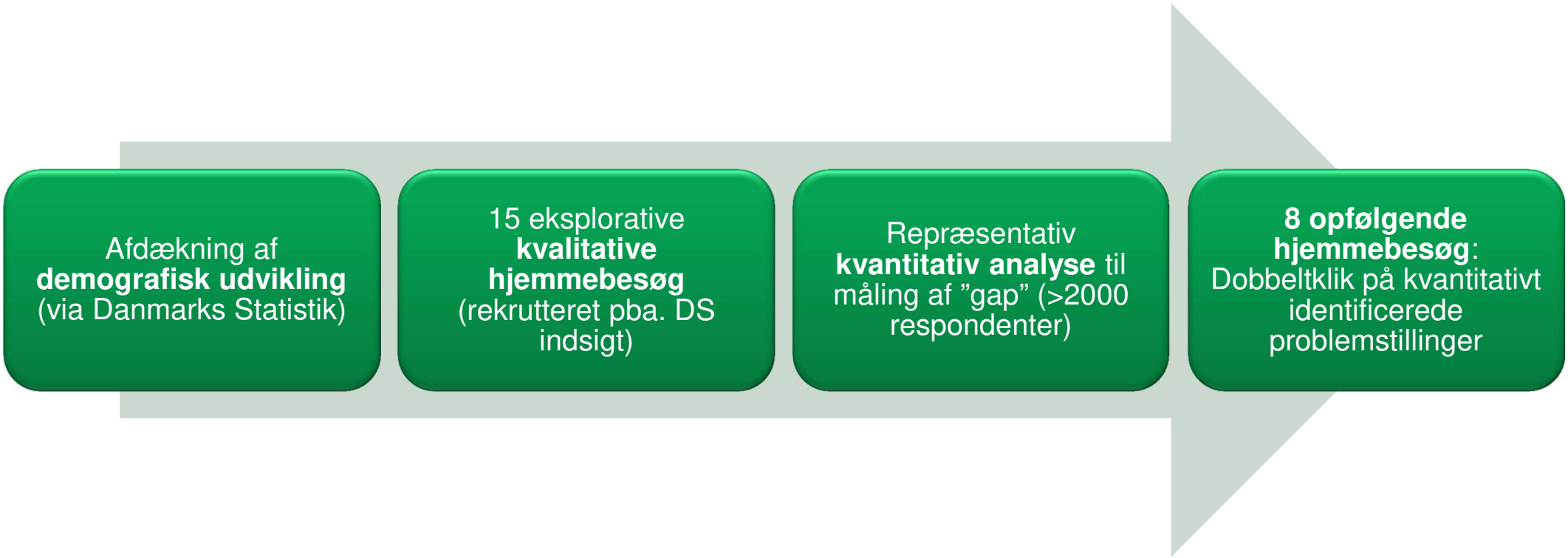
Afdækning af **demografisk udvikling** (via Danmarks Statistik)
15 eksplorative **kvalitative hjemmebesøg** (rekrutteret pba. DS indsigt)
Repræsentativ **kvantitativ analyse** til måling af "gap" (>2000 respondenter)
8 opfølgende hjemmebesøg: Dobbeltklik på kvantitativt identificerede problemstillinger

Konklusion #1:

Ikke al elektronik er lige

Hvad gemmer danskerne egentlig på?

1.126.000 tons

elektronik ejer alle danske familier tilsammen

393

antallet af kilo elektronik en dansk familie ejer

11% * af al den elektronik en dansk familie ejer er ikke brugt inden for det seneste år

En dansk familie ejer i gennemsnit

68

elektronikapparater

66% *

af al den elektronik en dansk familie ejer er i kategorien ”hvidevarer”

* Målt i vægt

Hvad gemmer danskerne egentlig på?

- 5%
- 200.000 stk.
- 10.000 tons

- 25%
- +1 mio.

- 12%
- Ca. ½ mio

- 225.000 stk.
- +9.000 tons

Konklusion #2:

Flere familier betyder mere elektronik

Demografisk udvikling:
Stigende antal familier i Danmark

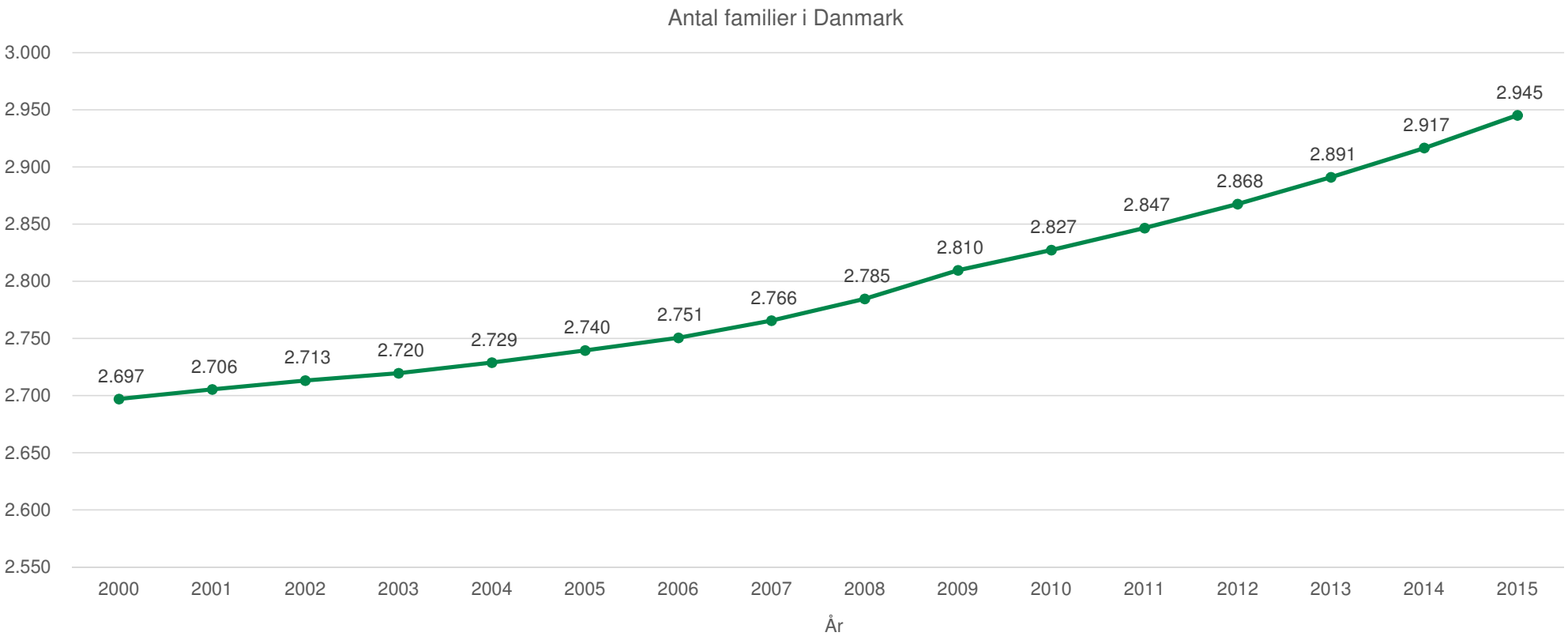

Baseret på: Familier
Tal i tusinder ('000)

Kilde:
Danmarks Statistik

Stigende antal familier: Indvandring fra vestlige og ikke-vestlige lande

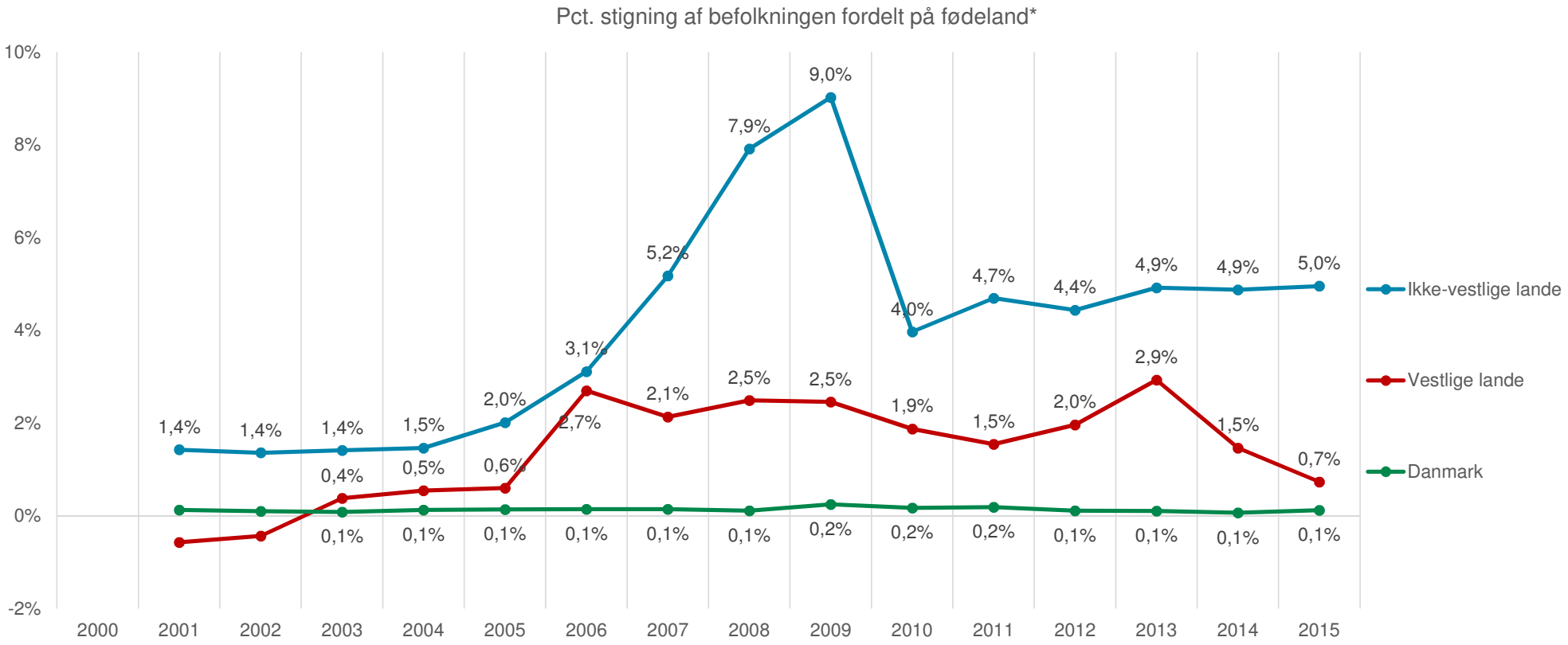

Baseret på: Personer
Pct. ændring ift. året før

Kilde:
Danmarks Statistik

Stigende antal familier: Flere enlige

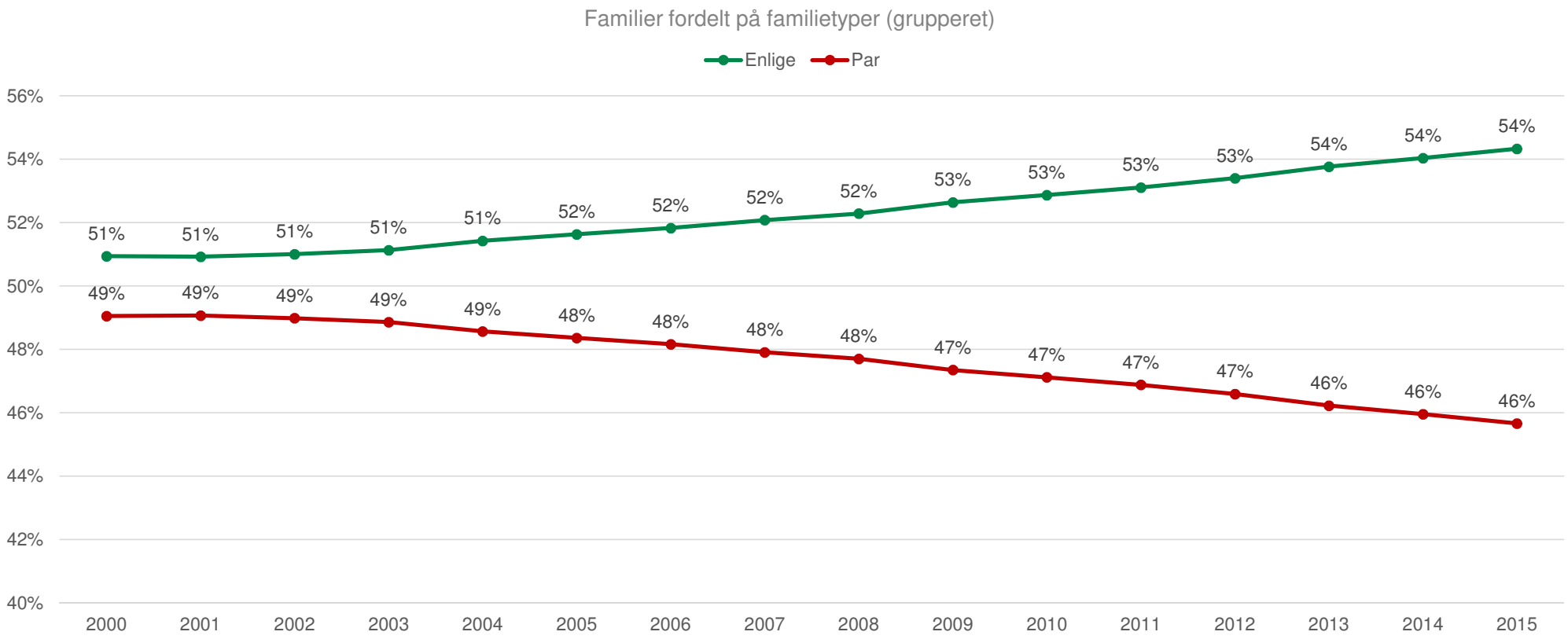

Baseret på: Familier
Tal i procent af familier

Kilde:
Danmarks Statistik

Siden år 2000 er den totale elektronikbestand i Danmark steget med 6%

- Ved at tilbageskrive antallet af familier fordelt på eje-/lejebolig og familietype kan bestanden i år 2000 beregnes til at være 1,1 mio. tons svarende til en stigning på ca. 6% i perioden – eller godt 6.000 tons om året.

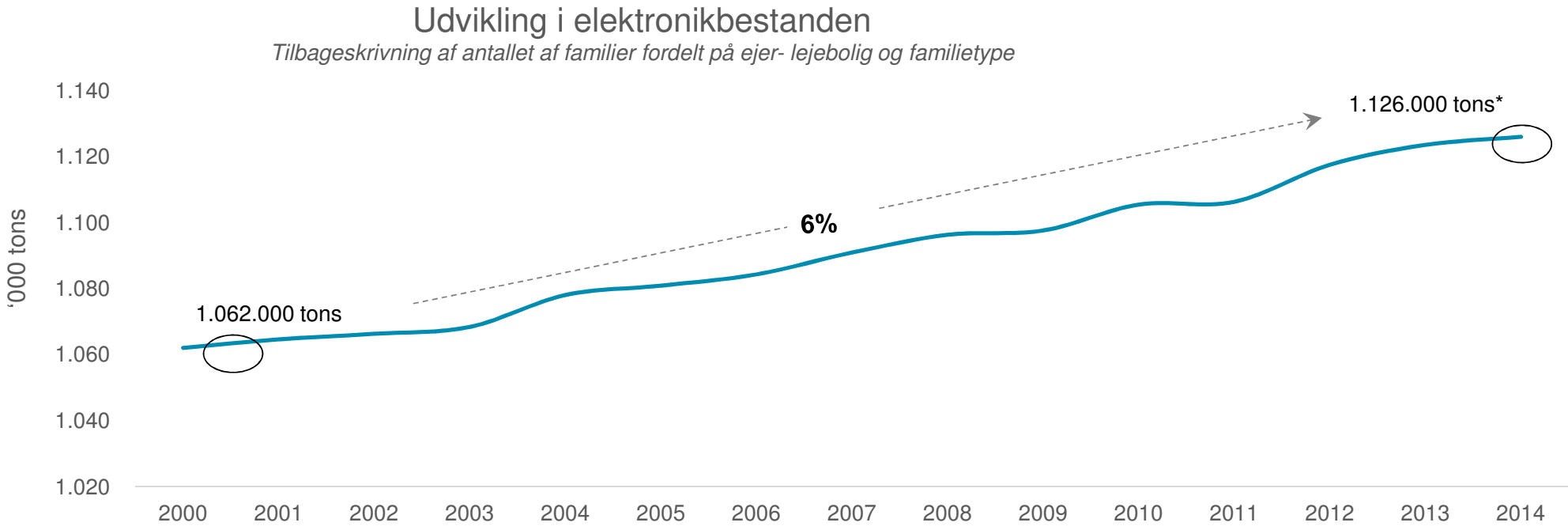

- Seneste data hos Danmarks Statistik er 2013.
- Beregningen for 2014 er derfor samme fordeling, som 2013

Base: Alle (n) = 2.022
Antal familier i målgruppe: 2,86 mio.

Konklusion #3:

Elektronikkens rejse i hjemmet er lang og vi ønsker at forlænge dets liv

Elektronikkens rejse i hjemmet (op til 10 år)

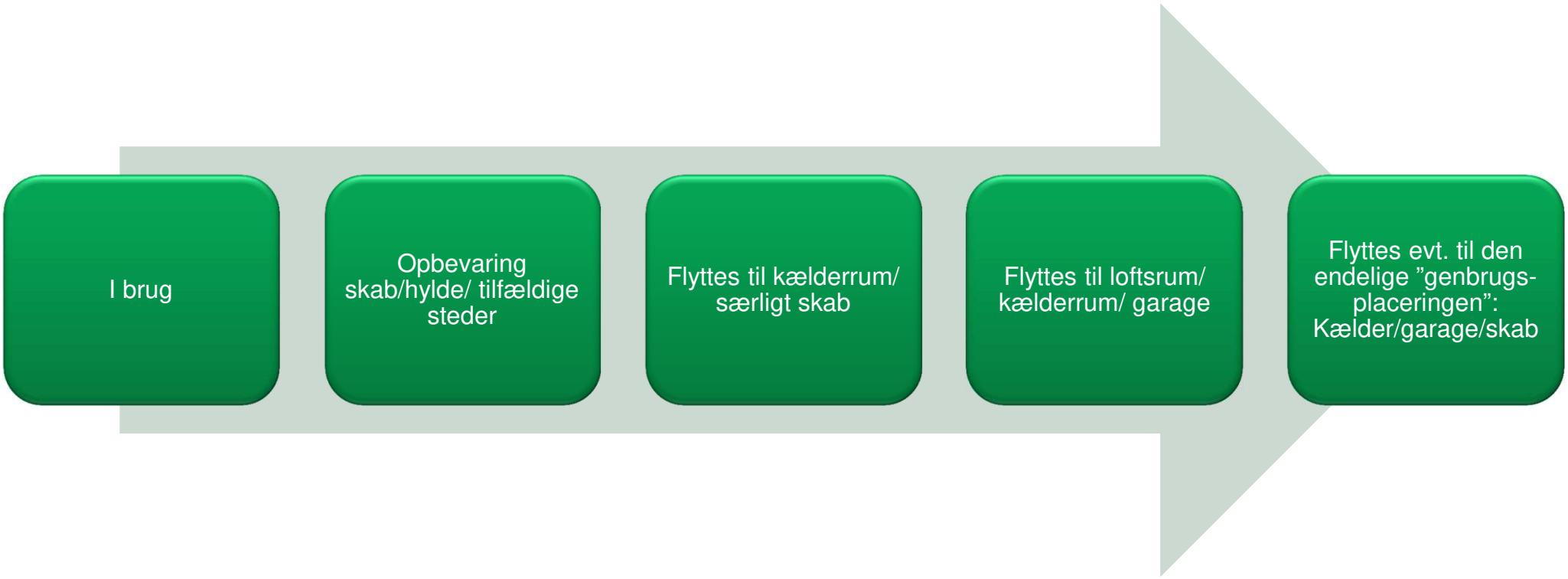

(Billeder er fra hjemmebesøg. Tekster i kursiv er citater fra respondenterne).

Motiver for at bevare udtjent elektronik i hjemmet:
Jeg ta'r tilløb…

"Den (elkedel) døde for nogle måneder siden. Den er 13 år gammel. Vi fik den i bryllupsgave. Den røg op på hylden, fordi den måske skal bruges til noget… Det her er en mellemstation. Næste stop er loftet."

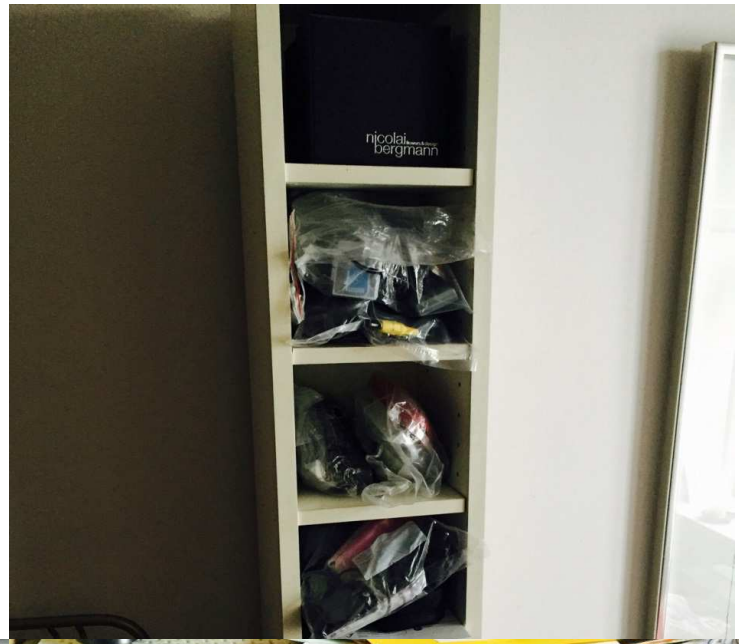

Motiver for at bevare udtjent elektronik i hjemmet:
Ude af øje, ude af sind…

”Til en start er det jo ikke gammelt. Men så går der et år og man ved jo, hvad der sker med flyttekasser. De bliver bare stående.”

(Billeder er fra hjemmebesøg. Tekster i kursiv er citater fra respondenterne).

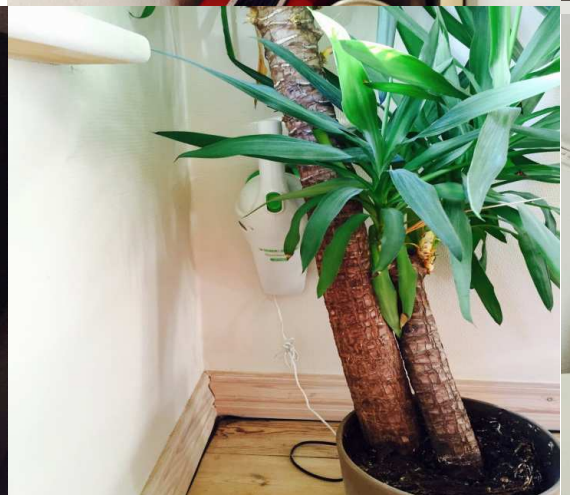

Motiver for at bevare udtjent elektronik i hjemmet:
Hvad nu hvis…

”Det er angsten for, at man skal bruge det og man så ikke kan få fat på det. Derfor beholder jeg lige DVDen, CDerne, osv.”

(Billeder er fra hjemmebesøg. Tekster i kursiv er citater fra respondenterne).

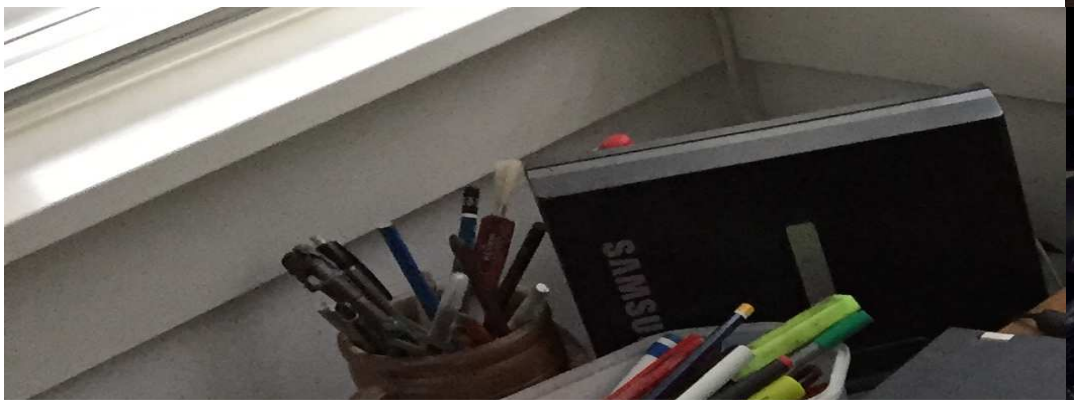

Motiver for at bevare udtjent elektronik i hjemmet:
Der var engang…

(Billeder er fra hjemmebesøg. Tekster i kursiv er citater fra respondenterne).

"Jeg kalder skuffen for min kærestes "mandrawer". Han bruger det ikke, men det er også gamle minder."

Forære/sælge eller køre på genbrugspladsen = liv eller død!

At forære elektronik eller sælge det = skabe værdi for andre og forøge produktets værdi.

At sende elektronik på genbrugspladsen = sende det på kirkegården for at dø, hvor det ophører med at have værdi.

Konklusion #4:

Analysen kan identificere 19% af gap'et på 10,1 kg.

Gap mellem nyanskaffet og bortskaffet - seneste år

Nyanskaffet (totalanskaffet – genbrug)	105.700 tons
Bortskaffet	47.800 tons
Gap (nyanskaffet – bortskaffet)	57.800 tons
Gap pr. dansker	10,1 kg

Bortskaffelsen af elektronik fordeler sig i to flows

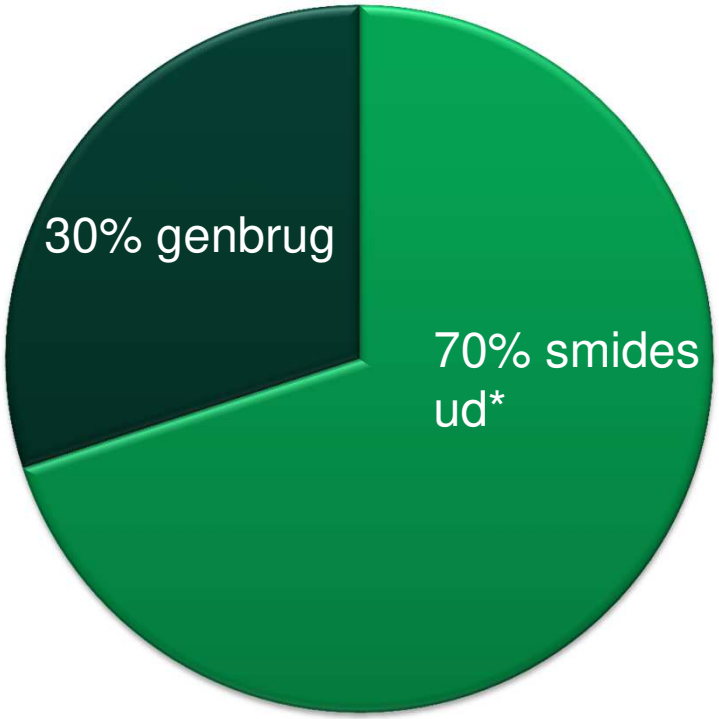

* 67% registrerbar + 3% ikke registrerbar

Bortskaffelsen af elektronik: Et niveau dybere

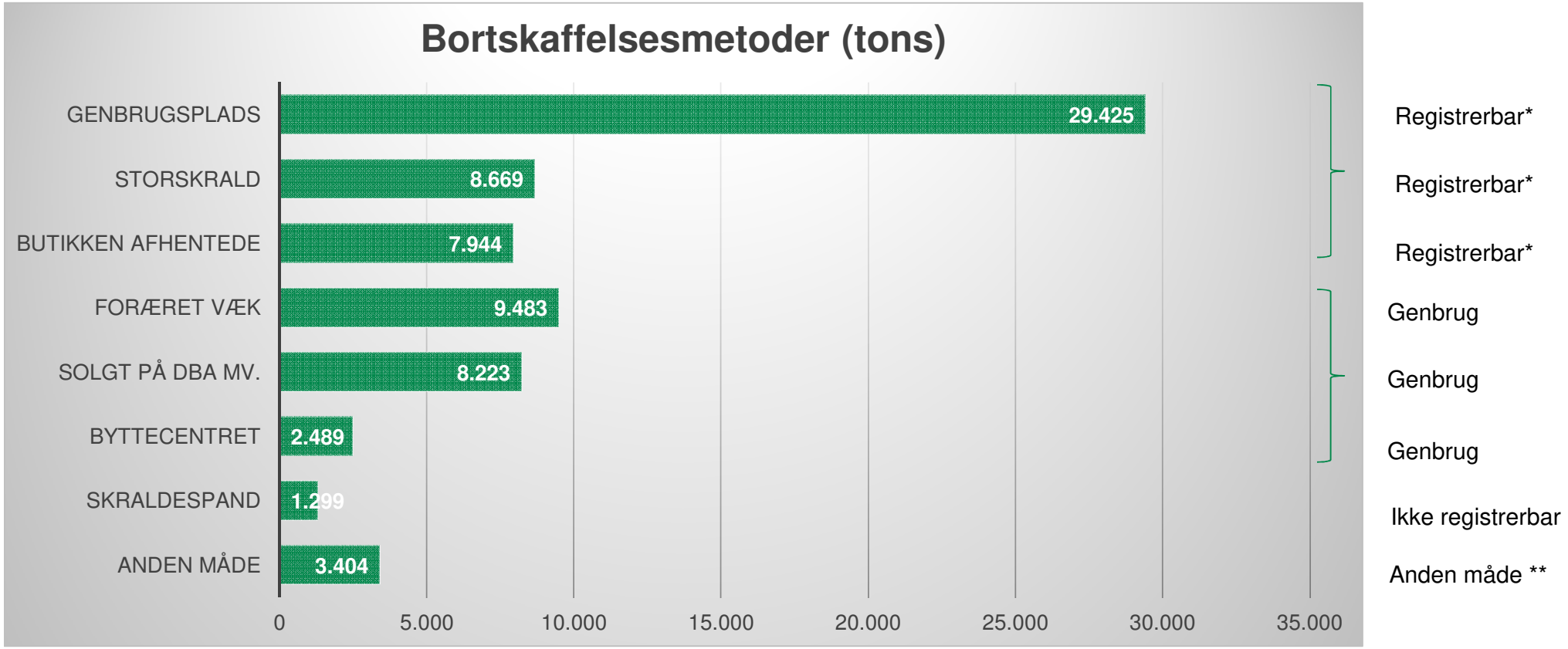

**Efterkodning af åbne besvarelser for 'anden måde'
52%: Registrerbar (1.769 tons)
19%: Genbrug (646 tons)
29%: Ikke registrerbar (987 tons)

*Der ligger 64% i de første tre kanaler plus 3% i 'anden måde' som også hører til i registrerbar
Base: Alle (n) = 2.022
Antal familier i målgruppe: 2,86 mio.

Årsag #1 til gap: 1,3 kg = vækst i den totale elektronikbestand som følge af sociodemografisk udvikling (flere familier)

Der kommer flere *familier* i Danmark, som følge af nettotilvækst i befolkningstal og ændrede familiemønstre (fx flere bor alene). Samtidig bliver der flere rigere familier og ejer vs. lejeboliger, som har mere elektronik.

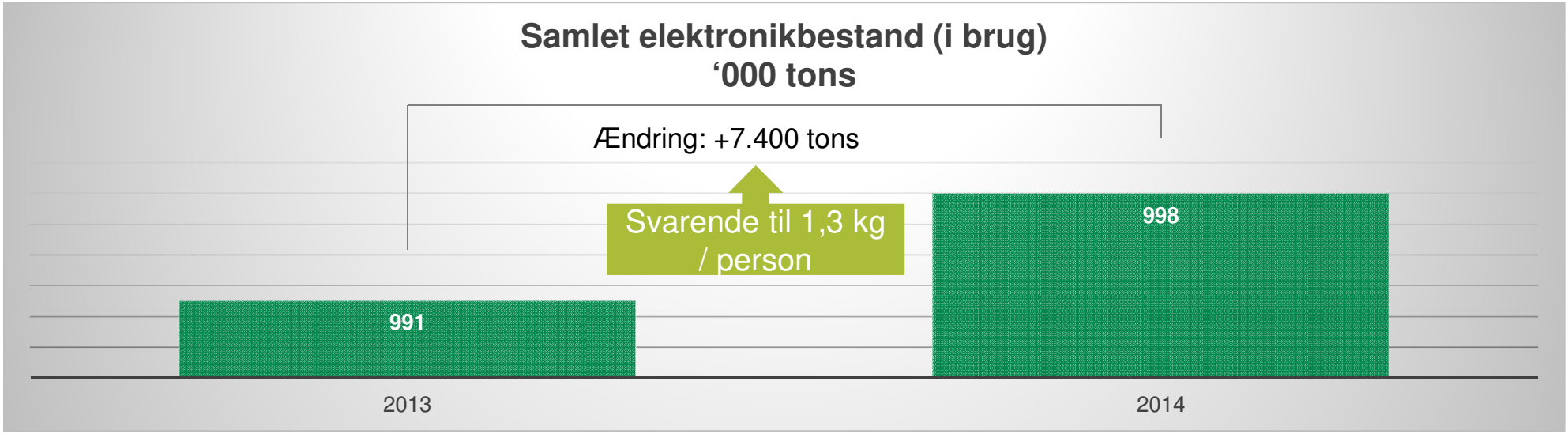

*Tilbageskrivningen er sket ved at gange *gennemsnitligt antal kg i elektronikbestand (benyttet) pr. familie* med *antallet af familier i det pågældende år* fordelt på eje-/lejebolig og familietype (1-personsfamilier og fler-personersfamilier).

Årsag #2 til gap: 0,2 kg = vækst i den totale lagerbestand (ikke brugt i 1 år) som følge af sociodemografisk udvikling.

Både tilvæksten af familier og ændrede familietyper betyder også, at den totale lagerbestand i Danmark vokser, hvilket er en forklarende årsag til gap'et.

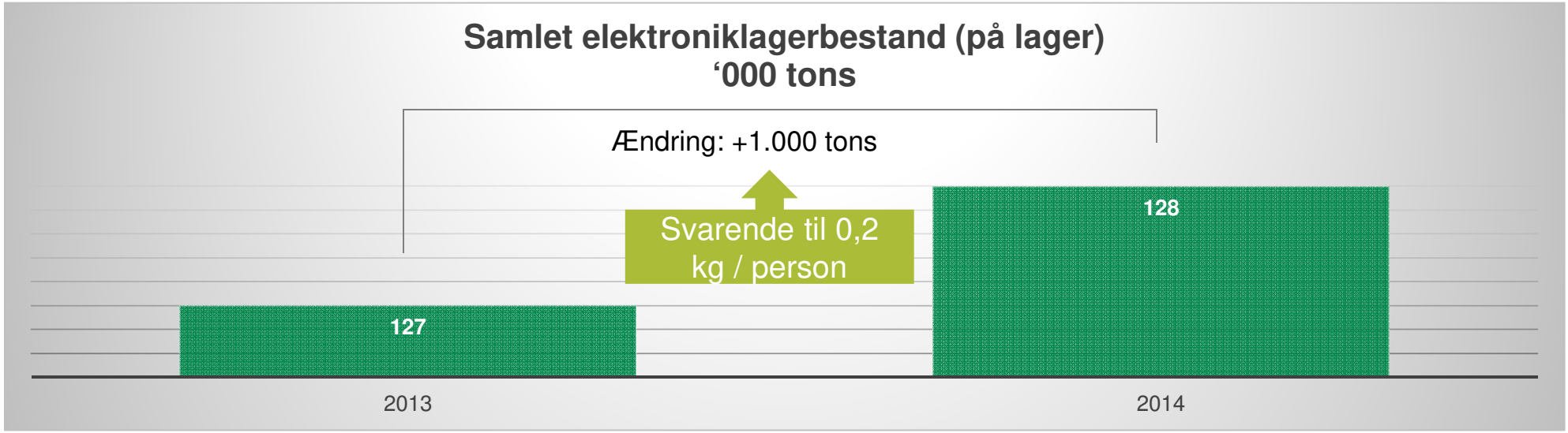

*Tilbageskrivningen er sket ved at gange *gennemsnitligt antal kg i elektronikbestand (benyttet) pr. familie* med *antallet af familier i det pågældende år* fordelt på eje-/lejebolig og familietype (1-personsfamilier og fler-personersfamilier).

Årsag #3 til gap: 0,4 kg = 'ikke registrerbar' bortskaffelse (fx skraldespand, tyveri eller brændt).

3% af al bortskaffet elektronik forsvinder via 'ikke registrerbare kanaler' (fx skraldespand, tyveri eller brændt). Da dette elektronik ikke registreres er det en direkte årsag til gap. Andelen af 'ikke registrerbar' bortskaffelse har *ikke* ændret sig over tid, som følge af den demografiske udvikling.

Bortskaffelsesmetoder	Pct.	Tons
Registrerbar	68%	47.800
Genbrug	29%	20.800
Ikke registrerbar bortskaffelse	3%	2.300

Svarende til 0,4 kg / person

Samlet oversigt over gap

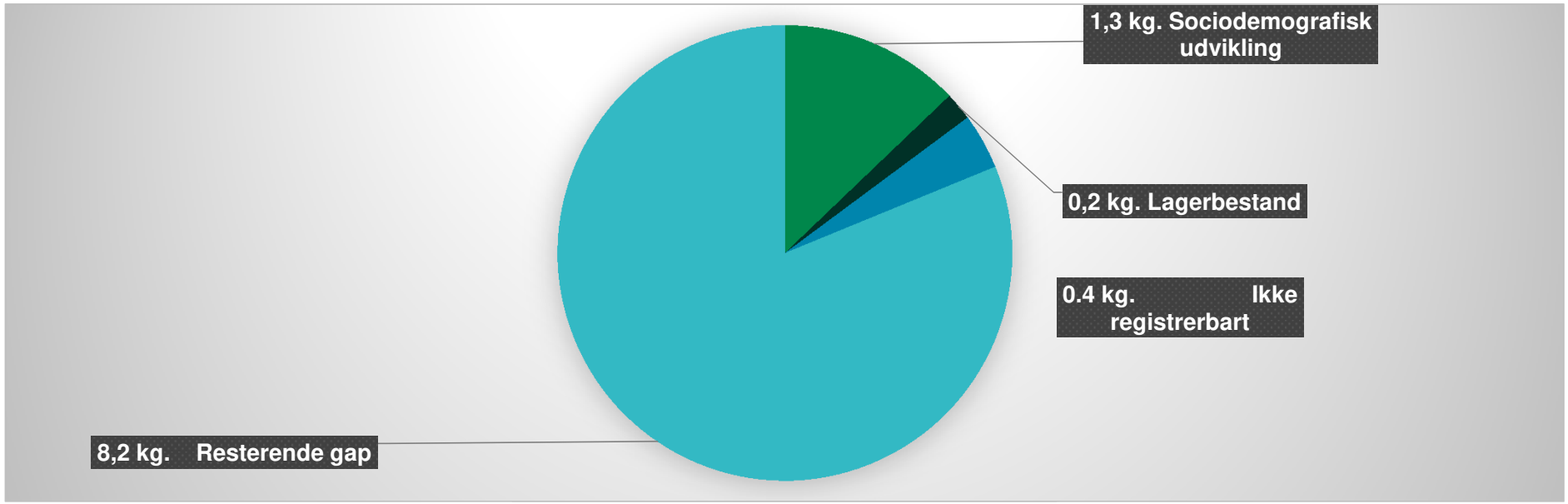

Denne forbrugeranalyse kan altså forklare 19% af kiloene i gap'et, dvs. 1,9 kg/person. Det resterende gap udgør 8,2 kg/person.

KOMMUNERNES HÅNDTERING AF EFTER WEEE

Hjalte Nordman Bie, KL
19. december 2016

Hvad har vi undersøgt?

Formål:
Viden om hvordan kommunerne håndterer deres eget elektronikaffald, og om mængderne indgår i opgørelsen af det indsamlede elektronikaffald i Danmark.

Dvs.:
- Hvilke mængder WEEE kommunerne selv generer
- Hvordan håndterer kommunerne deres eget WEEE

Hvordan har vi undersøgt det?

- 3 kommuner – København, Herning og Middelfart
  - Inddeling i 6 typer institutioner og forskellige typer WEEE
- Rundspørge til andre kommuner
- Skalere til nationalt niveau

Fokus på håndteringspolitik, håndteringspraksis og mængder

Resultater

Håndteringspraksis og -politik varierer

Håndteringsmetoder:

- Genbrugsplads
- Privat indsamlingsvirksomhed
- Aflevering af brugt udstyr til leverandør af nyt udstyr
- Salg til medarbejdere (meget lille omfang)
- Donation til velgørende organisationer (meget lille omfang)

En stor del af WEEE fra kommunerne opsamles gennem en kommunal ordning

Potentielle WEEE-mængder i kommunerne (Stor statistisk usikkerhed)

Andel af markedsførte mængder: **4,06 %**

Mængde total: **6.426 ton**

Potentielt WEEE pr. medarbejder/år: **14,55 kg.**

Tyveri af elektronikaffald

Metode til kortlægning af omfang af tyveri

2 tilgange:

1. **Interview med kommuner, affaldsbehandlere og detailhandel**
   - Kommuner og affaldsbehandlere oplever det som meget stort problem, på den baggrund estimat på omfang

2. **Observationer af tyveri af WEEE på kommunale indsamlingsordninger:**
   - København (etage-ejendomme, husstandsindsamling)
   - Skanderborg og Odder Kommune (4 genbrugspladser)
   - Esbjerg (1 genbrugsplads)

- I oktober-december 2015: 377 overvågningstimer, GPS-sporing af køretøjer, eftersætning af tyve og billeddokumentation

- Estimat på omfang – 3.400 tons/år småt elektronikaffald

Resultater

København:

- Gerningssteder: Indsamlingsordninger ved etageejendomme
- Personer: Tyve med cykelanhængere
- Organiseret:
  - Omlæsses til varebiler ved centralt opsamlingssted (400 kr. pr. fyldt anhænger)
  - Varebiler runderer storskraldsindsamlinger
  - Varebiler kan spores ud af landet med slut-destination Øst-Europa

Resultater

Skanderborg, Odder og Esbjerg

- **Gerningssted: Genbrugspladser**
- **Personer: De samme biler/personer, kommer dagligt/flere gange om ugen**
- **Organiseret: Både og – også eksempler på privatpersoner, der tager et par ting med hjem fra genbrugspladen**

DPA system
Dansk Producent Ansvar

Johnny Bøwig, DPA-System
SEKRETARIAT FOR PARTNERSKABET

SAMLET OVERBLIK OVER RESULTATER

HOVEDKONKLUSIONER

TABEL 3
OVERSIGT OVER KORTLAGTE SKYGGESTRØMME INCL. USIKKERHEDSINTERVAL

Forklaring på mængde	Estimat (tons)	Usikkerhedsinterval (tons)
Solgte mængder:		
Officielt solgt til virksomheder og husholdninger*	151.000	170.000-235.000
Estimat på salg ud over det officielt indberettet	51.500	
Indsamlede mængder:		
Kommunens indsamling via genbrugsplads og storskrald med aflevering til producentansvaret*	75.000	–
Indsamling af WEEE fra virksomheder	17.500	10.000-25.000
Detailhandel (udtjente hvidevarer tages retur, når nye installeres)	15.450	7.900-23.000
Tyveri fra genbrugspladser og storskraldsindsamling + salg af WEEE til ikke-godkendte indsamlere	12.500	5.000-20.000
Akkumulering i samfundet (vi bliver flere borgere og flere bor alene)**	8.600	–
Eksport af brugt elektronik	5.000	3.000-7.000
WEEE fejlsorteret i dagrenovation fra husholdninger	5.000	1.500-16.000
Tyveri af småt WEEE fra husstandsindsamling	3.400	3.400
Kollektive ordningers regionale pladser*	2.800	–
Fejlsortering af WEEE i jern og metal-containeren på genbrugspladsen	2.000	1.500-2.500
Producent/importørs egen indsamling*	1.800	–
WEEE i forbrændingsegnet affald fra virksomheder	1.500	1.500-16.000
Detailhandel (elektronik retur i butik og restpartier)	1.000	600-1.400
Fejlsortering af WEEE i kabel-containeren på genbrugspladsen	500	400-600

Noter: *Officielle data **Er i brugsfasen og derfor ikke tilgængelig for indsamling

De 4 væsentligste skyggestrømme

Svarer til at mere end 95% går uden om skraldespanden i husholdningerne

STATUS PÅ OPFYLDELSE AF INDSAMLINGSMÅL

INDSAMLINGSMÅL
(% AF SOLGT MÆNGDE)

	EU-MÅL 2019	WORST CASE*	DPA-SYSTEM 2014	BEST CASE**:
Total	65 %	39 %	50 %	72 %
Husholdningsudstyr	-	57 %	59 %	90 %

* Hvis de ej registrerede solgte mængder kommer med i statistikken (202.500 ton), **men ingen** af de ej registrerede indsamlede mængder kommer med i statistikken (78.600 ton).

** Hvis de ej registrerede solgte mængder kommer med i statistikken (202.500 ton), **og** de ej registrerede indsamlede mængder kommer med i statistikken (78.600 ton).

Det ses af tabellen, at der er rimelig godt styr på data for indsamling fra husholdninger. Det nye er, at der er en målsætning for både erhvervs- og husholdningsudstyr.

Producentansvaret har altså medført, at der er kommet godt styr indsamlingen af elektrisk og elektronisk udstyr fra husholdninger. Fremadrettet pålægges medlemsstaterne også at etablere en tilsvarende god monitorering af det udtjente udstyr der indsamles fra erhverv.

HOVEDKONKLUSIONER

STRUKTURELLE FORKLARINGER PÅ SKYGGESTRØMME

Alle kortlægningsprojekterne har i forskelligt omfang identificeret barrierer for monitorering af det, som indsamles. Dette kan bidrage til at forklare skyggestrømmene og hvorfor de opstår.

Barriererne er knyttet til:

- Data-monitoreringssystemerne
- Kontrol og tilsyn
- Organiseringen af producentansvaret

Barriererne har dannet udgangspunkt for partnerskabets udvikling af anbefalinger.

PARTNERSKABETS HJEMMESIDE

Find alle kortlægningsprojekter og resultater på partnerskabets hjemmeside.

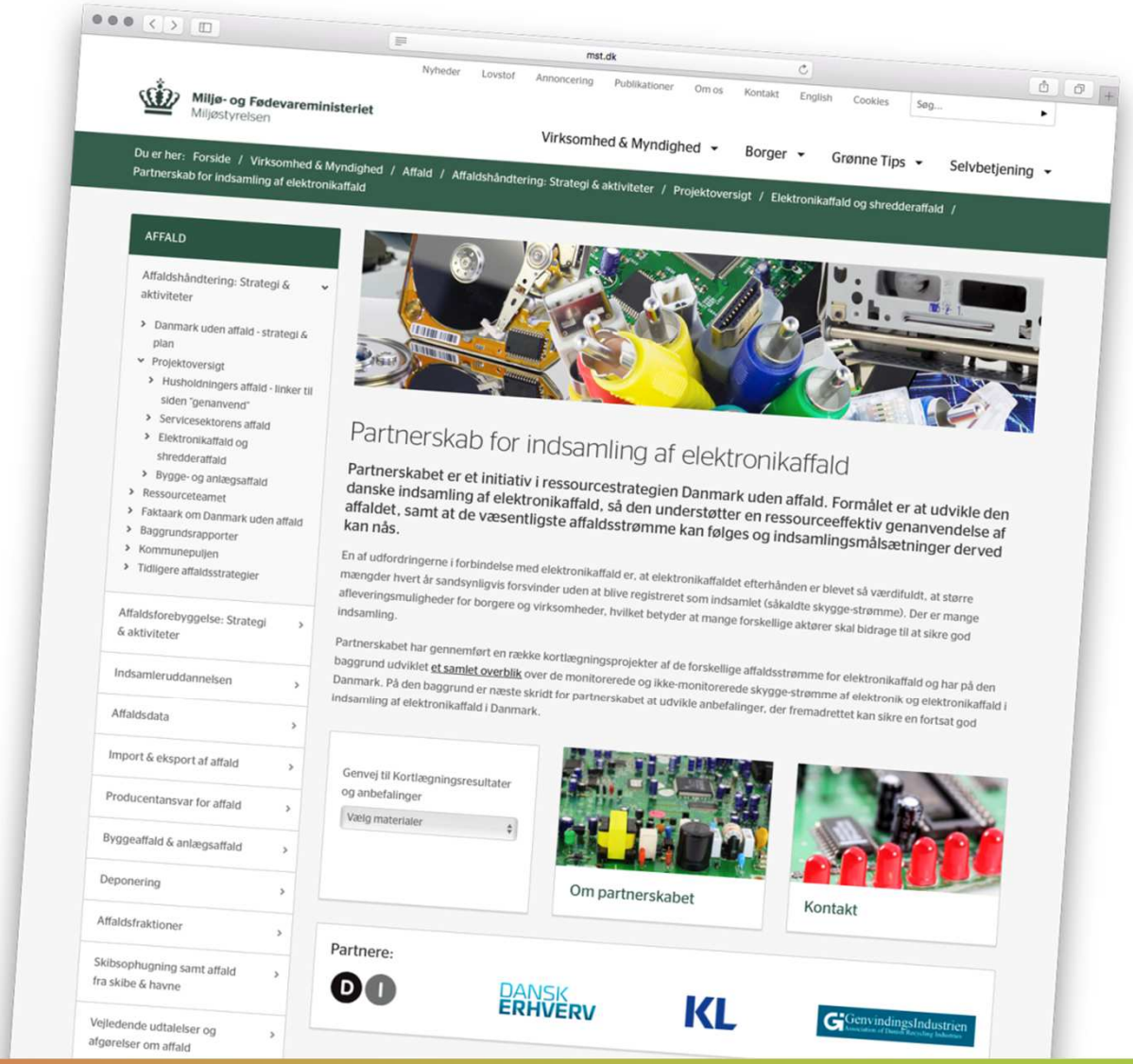

Moderator Claus Torp
MILJØSTYRELSEN

SPØRGSMÅL TIL KORTLÆGNINGER OG RESULTATER?

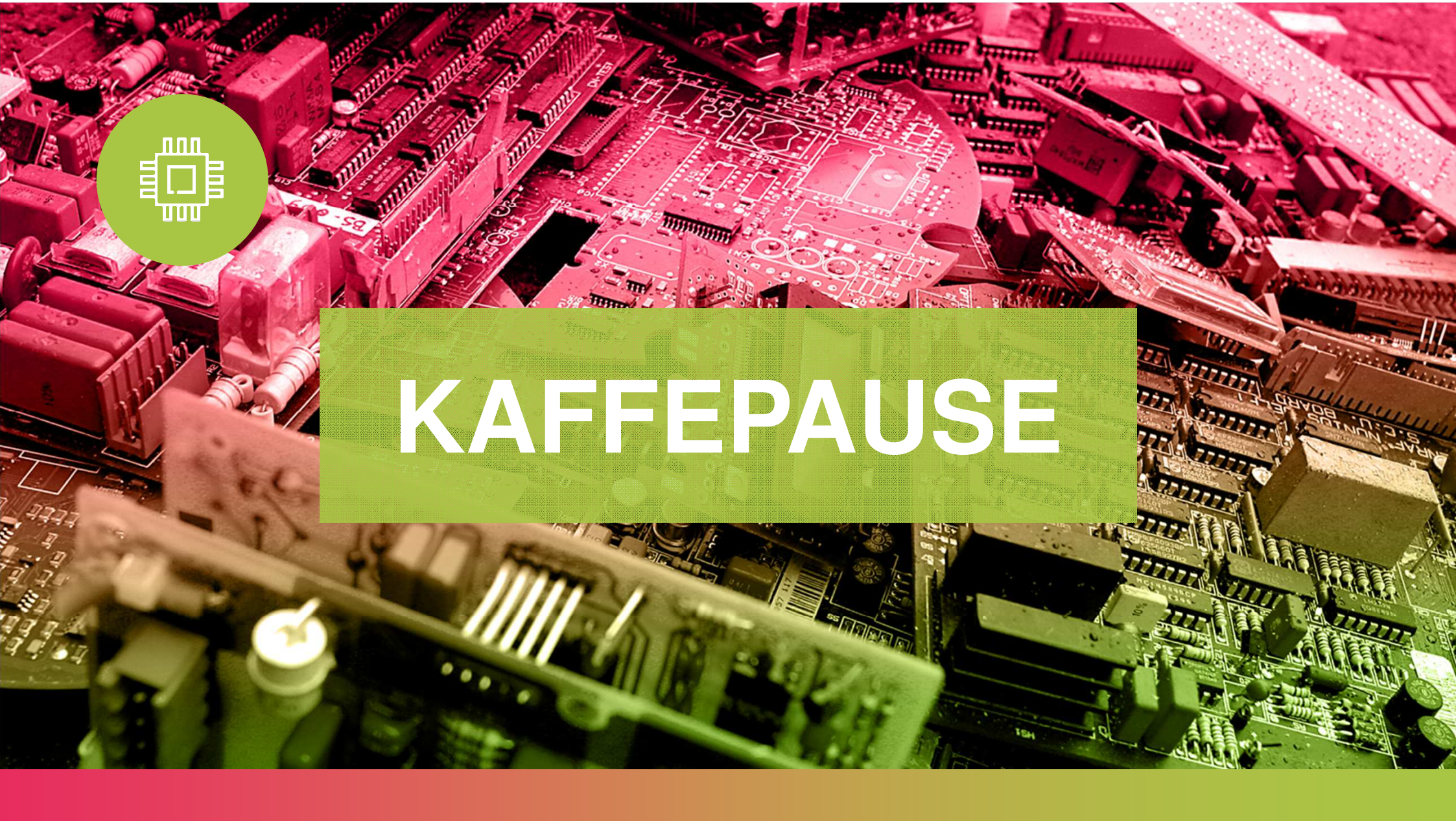
KAFFEPAUSE

PARTNERSKABETS ANBEFALINGER

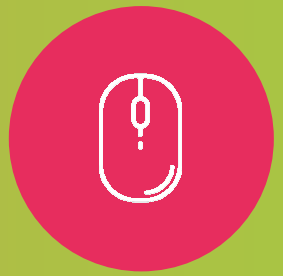

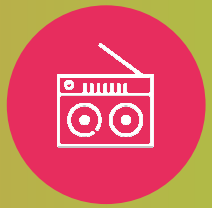

Karin Klitgaard, Dansk Industri

PARTNERSKABETS ANBEFALINGER

GEVINST SKAL FØLGE ANSTRENGELSE OG DET SKAL VÆRE NEMT AT INDBERETTE

PROBLEMSTILLINGER

ORGANISERING AF PRODUCENTANSVAR

- Der er økonomisk incitament til at indsamle WEEE fra husholdninger med værdi uden om producentansvaret og de kollektive ordninger. Dem, der indsamler dette, undgår at indberette data, da deres aktiviteter er ulovlige.
- Eksempel på skyggestrøm: **15.450 tons pr. år** (hårde hvidevarer tilbagetaget af detailhandel)

MONITORERINGSSYSTEMER

- I dag skal der indberettes til 2 datasystemer med forskellige definitioner, fraktioner og affaldskoder (Affaldsdatasystemet og DPA-System)
- Det gør indberetning administrativt tungt, og der indberettes enten ikke, fejl-indberettes eller der indberettes kun i det ene datasystem.
- Eksempel på skyggestrøm: **17.500 tons pr. år** (WEEE fra virksomheder)

ANBEFALINGER

GEVINSTEN SKAL FØLGE ANSTRENGELSEN

- At det gøres lovligt for indsamlere og affaldsbehandlere at indsamle elektronikaffald fra husholdninger.
- For at sikre at kvaliteten af affaldsbehandling bevares, anbefaler partnerskabet at lovgivningen sikrer, at alle der håndterer elektronikaffald lever op til kvalitetskravene for behandling af elektronikaffald, samtidig med at tilsyn- og håndhævelsesindsatsen indrettes til også at håndtere denne opgave.
- En mulighed i den sammenhæng er at indføre krav om at affaldsbehandlere og indsamlere af elektronikaffald, skal være certificeret efter europæiske standarder for affaldsbehandling af elektronikaffald.

ANBEFALINGER

PARTNERSKABET ANBEFALER

- At der etableres én dataindgang for de aktører, der skal indberette indsamling af elektronikaffald:
  - Med udgangspunkt i de to eksisterende systemer og udvikling i tæt dialog med brugerne
  - er baseret på et enkelt og ensartet sæt af affaldskoder og give mulighed for kvalitetssikring af data.
  - Udvikling af datasystemet bør inddrage andre landes gode erfaringer
- At der på europæisk niveau arbejdes på at få harmoniseret affaldskoderne for elektronikaffald i hhv. affaldsrammedirektivet og WEEE-direktivet.
- At der sideløbende med udvikling af én data-indgang gennemføres informationskampagne målrettet affaldsbehandlere, indsamlere og detailhandlen om korrekt indberetning i de 2 nuværende datasystemer. Kampagnen skal udvikles i dialog med brugerne og være baseret på nem og lettilgængelig information.

Jacob Lamm Zeuthen, Dansk Erhverv

PARTNERSKABETS ANBEFALINGER

ELEKTRONIK SKAL OP AF SKUFFERNE OG SKABE VÆRDI

PROBLEMSTILLINGER

STORT IKKE-UDNYTTET POTENTIALE FOR GENBRUG

- Danskerne har store mængder elektronik liggende i hjemmet som ikke er i brug (45 kg. pr. familie). Fx ca. 200.000 stk. vaskemaskiner og 1,5 mio. stationære og bærbare computere.
- Danskerne har stort ønske om at give gammelt elektronik videre til genbrug (30% gives til genbrug – 70% afleveres som affald).

INDSAMLINGSMÅL OPGØRES FOR ENKELT

- Indsamlingsmål opgøres på baggrund af 3 forudgående års markedsførte mængder. Der tages ikke hensyn til forskellige levetid, genbrug og akkumulering i samfundet.
- Vi bliver flere danskere og flere bor alene: Medfører akkumulering i de danske hjem på **8.600 tons** om året.
- Det er svært at fastlægge en god og enkel metode – ny metode på vej fra Kommissionen: WEEE Generated – som bl.a. tager højde for forskellige levetider på elektronik.

ANBEFALINGER

PARTNERSKABET ANBEFALER

- At der i samarbejde med producenterne gennemføres jævnlige 'tøm-skufferne'-kampagner, hvor danskerne opfordres til at skabe værdi ud af det elektronik, som de ikke længere selv bruger.
- At der på europæisk niveau arbejdes med at fastlægge opgørelses-metoder, som i højere grad end den nuværende afspejler de mange forskellige forhold, som påvirker hvornår elektronik bliver til affald og dermed er tilgængeligt for indsamling som elektronikaffald.

Erling Friis Poulsen, KL

PARTNERSKABETS ANBEFALINGER

AKTIV HÅNDHÆVELSE AF TYVERI AF ELEKTRONIKAFFALD

PROBLEMSTILLINGER

- Der sker tyveri af elektronikaffald, men hvad er omfanget…?
- …og ved vi, hvad der sker med det?
- Tyveri…
  - er dyrt
  - er kilde til utryghed og dårligt arbejdsmiljø
- Estimeret omfang:
  - småt WEEE fra husstandsindsamling (**3.400 tons pr. år**)
  - Delmængde af skyggestrømmen '*Tyveri fra genbrugspladser og storskraldsindsamling + salg af WEEE til ikke-godkendte indsamlere*' (del af **12.500 tons pr. år**).

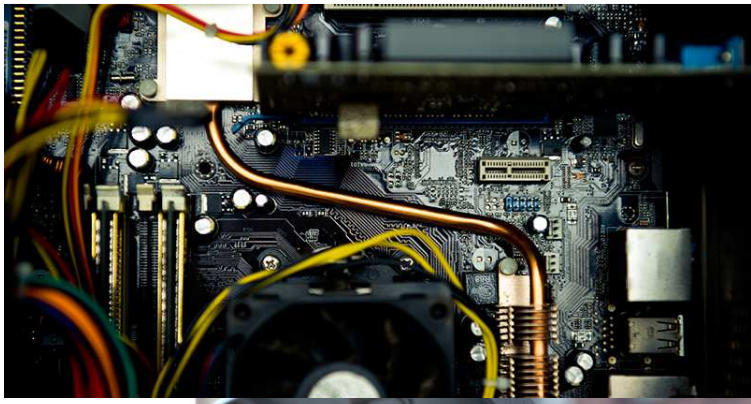

ANBEFALINGER

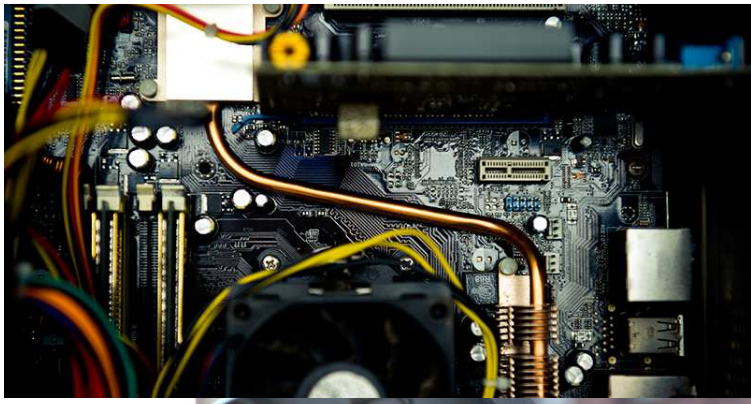

PARTNERSKABET ANBEFALER

- At der igangsættes en koordineret og prioriteret indsats i samarbejde mellem myndigheder (politi og kommuner), så håndhævelsen og indsatsen mod tyveri af affald intensiveres. Partnerskabet foreslår, at der etableres en form for fælles indberetningssystem af tyveri, så politiets indsats kan kvalificeres og systematiseres.
- At der i samarbejde mellem myndigheder gennemføres et nabotjek af andre landes håndtering af tyveri af affald.

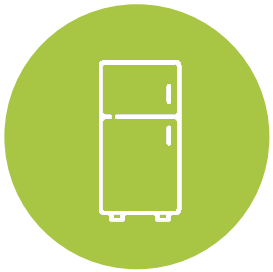

Moderator Claus Torp, Miljøstyrelsen

SPØRGSMÅL TIL ANBEFALINGERNE

TAK FOR I DAG

GRAFISK OVERBLIK

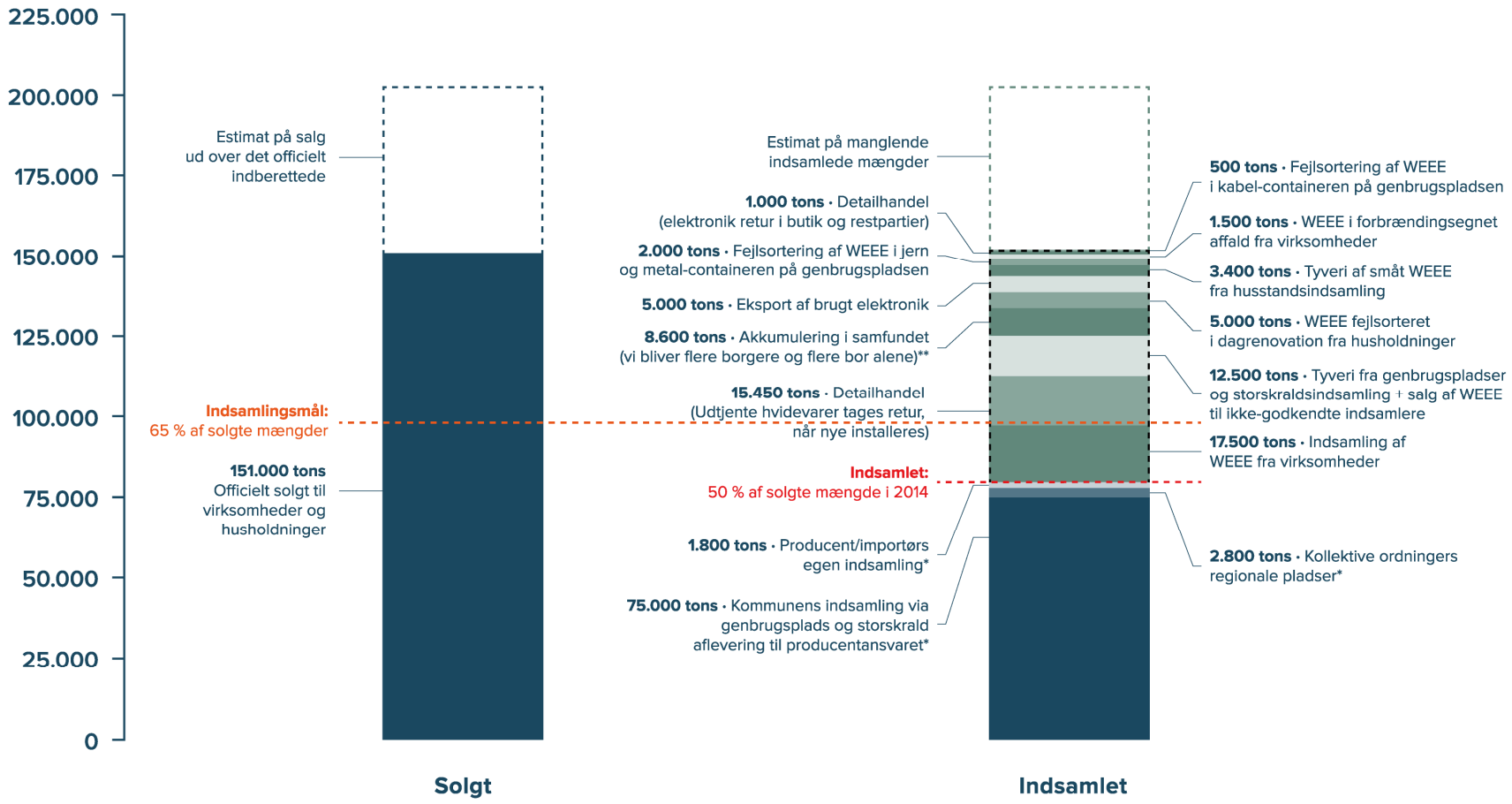

FORTSÆT DIALOGEN OM PRODUCENTANSVAR

- Partnerskabet har været god platform for dialog om udvikling af indsamlingen af elektronikaffald og monitorering på tværs af værdikæden.
- Der er også konstateret barrierer for optimal udnyttelse af ressourcerne i elektronikaffaldet og lige konkurrencevilkår for virksomheder omfattet af producentansvar. Derfor behov for at fortsætte dialogen.
- EU-Kommissionen har fokus på producentansvar i sin handlingsplan for cirkulær økonomi
- Væsentlige elementer at være i dialog omkring:
  - mere transparens i fordelingen af økonomiske byrder og indtægter
  - højere kvalitet i genanvendelse igennem teknologiudvikling af affaldsbehandlingen
  - fremme af mere genbrug og forberedelse med henblik på genbrug af elektronikaffald
  - Effektiv indsats overfor freeriders med særligt fokus på stigende e-handel på tværs af landegrænser

FORTSÆT DIALOGEN OM PRODUCENTANSVAR

PARTNERSKABET ANBEFALER

- At der etableres et forum med halvårlige møder og faste deltagere på tværs af værdikæden. Hovedformålet er at følge op partnerskabets anbefalinger, men forummet kan også være med til at sikre et kontinuerligt arbejde med at optimere producentansvarssystemet, så det understøtter cirkulær økonomi og medfører mindst mulige administrative byrder for alle aktører.
- At der gennemføres en grundig evaluering af producentansvaret i et fremtidsrettet perspektiv, så der sikres et levedygtigt system også ud i fremtiden.